

**UNIVERZA V LJUBLJANI  
EKONOMSKA FAKULTETA**

**DIPLOMSKO DELO**

**BARBARA KLJUČEVŠEK**



UNIVERZA V LJUBLJANI  
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA POSLOVANJA ČASNIKA FINANCE d.o.o.**

Ljubljana, maj 2012

BARBARA KLJUČEVŠEK

## IZJAVA O AVTORSTVU

Spodaj podpisana **Barbara Ključevšek**, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, izjavljam, da sem avtorica diplomskega dela z naslovom **Analiza poslovanja Časnika Finance d.o.o.**, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko **Mojca Marc**.

Izrecno izjavljam, da v skladu z določili Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 21/1995 s spremembami) dovolim objavo zaključne strokovne naloge/diplomskega dela/specialističnega dela/magistrskega dela/doktorske disertacije na fakultetnih spletnih straneh.

S svojim podpisom zagotavljam, da

- je predloženo besedilo rezultat izključno mojega lastnega raziskovalnega dela;
- je predloženo besedilo jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem
  - poskrbel(-a), da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam v zaključni strokovni nalogi/diplomskem delu/specialističnem delu/magistrskem delu/doktorski disertaciji, citirana oziroma navedena v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, in
  - pridobil(-a) vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti (v pisni ali grafični obliki) uporabljena v tekstu, in sem to v besedilu tudi jasno zapisal(-a);
- se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 21/1995 s spremembami);
- se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predložene zaključne strokovne naloge/diplomskega dela/specialističnega dela/magistrskega dela/doktorske disertacije dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom.

V Ljubljani, dne \_\_\_\_\_

Podpis avtorja(-ice): \_\_\_\_\_

# KAZALO

UVOD.....	1
1 PREDSTAVITEV PODJETJA ČASNIK FINANCE D.O.O. ....	3
2 ANALIZA SREDSTEV .....	4
2.1 ANALIZA DOLGOROČNIH SREDSTEV .....	5
2.1.1 <i>Obseg in struktura dolgoročnih sredstev</i> .....	6
2.1.2 <i>Obseg in struktura opredmetenih osnovnih sredstev po neodpisani vrednosti</i> .....	7
2.1.3 <i>Odpisanost opredmetenih osnovnih sredstev</i> .....	7
2.2 ANALIZA KRATKOROČNIH SREDSTEV .....	8
2.2.1 <i>Obseg in struktura kratkoročnih sredstev</i> .....	8
2.2.2 <i>Obračanje obratnih sredstev</i> .....	9
3 ANALIZA ZAPOSLENIH.....	10
3.1 STRUKTURA ZAPOSLENIH PO SPOLU .....	10
3.2 STRUKTURA ZAPOSLENIH PO STAROSTI .....	11
3.3 STRUKTURA ZAPOSLENIH PO IZOBRAZBI .....	12
3.4 DINAMIKA ZAPOSLENIH.....	13
3.5 IZKORIŠČENOST DELOVNEGA ČASA .....	14
4 ANALIZA POSLOVNIH FUNKCIJ.....	15
4.1 NABAVNA FUNKCIJA .....	15
4.1.1 <i>Obseg nabave</i> .....	15
4.1.2 <i>Vezava obveznosti do dobaviteljev in terjatev do kupcev</i> .....	16
4.2 ANALIZA STORITEV OZ. PROIZVODNJE.....	17
4.2.1 <i>Stroški proizvodnje</i> .....	17
4.2.2 <i>Nacionalna raziskava branosti</i> .....	18
4.3 PRODAJNA FUNKCIJA.....	20
4.3.1 <i>Obseg in struktura prodaje časopisa Finance</i> .....	20
4.4 FINANČNA FUNKCIJA .....	22
4.4.1 <i>Obseg in struktura obveznosti do virov sredstev</i> .....	23
4.4.2 <i>Finančna varnost</i> .....	24
4.4.3 <i>Plačilna sposobnost</i> .....	25
4.4.4 <i>Finančna stabilnost</i> .....	26
5 ANALIZA POSLOVNEGA IZIDA IN USPEŠNOSTI POSLOVANJA .....	28
5.1 PRIHODKI .....	28
5.2 ODHODKI.....	29
5.3 POSLOVNI IZID.....	30
5.4 PRODUKTIVNOST DELA.....	33
5.5 GOSPODARNOST ALI EKONOMIČNOST.....	34
5.6 DOBIČKONOSNOST .....	35
5.7 DEJAVNIKI POSLOVNE USPEŠNOSTI.....	37
6 PREDNOSTNA IN PROBLEMSKA STANJA PODJETJA ČASNIK FINANCE .....	39
6.1 KLJUČNA PREDNOSTNA IN PROBLEMSKA STANJA .....	39
6.2 PREDLOGI UKREPOV ZA ODPRAVO PROBLEMSKIH STANJ .....	40
SKLEP .....	41
LITERATURA IN VIRI.....	43
PRILOGA	

# KAZALO TABEL

TABELA 1: OBSEG (V EUR) IN STRUKTURA (V %) SREDSTEV PODJETJA ČASNIK FINANCE NA DAN 31.12. V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	5
TABELA 2: OBRAČANJE SREDSTEV PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	5
TABELA 3: OBSEG (V EUR) IN STRUKTURA (V %) DOLGOROČNIH SREDSTEV PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	6
TABELA 4: OBSEG (V EUR) OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV PODJETJA ČASNIK FINANCE PO NEODPISANI VREDNOSTI V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	7
TABELA 5: NABAVNE VREDNOSTI, POPRAVKI VREDNOSTI, SEDANJE VREDNOSTI (V EUR) IN STOPNJE ODPISANOSTI (V %) OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	8
TABELA 6: OBSEG (V EUR) IN STRUKTURA (V %) KRATKOROČNIH SREDSTEV PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	8
TABELA 7: IZRAČUN KOEFICIENTOV OBRAČANJA IN DNI VEZAVE OBRATNIH SREDSTEV, TERJATEV DO KUPCEV IN ZALOG V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	9
TABELA 8: OBSEG IN STRUKTURA (V %) ZAPOSLENIH ZA NEDOLOČEN ČAS PO SPOLU V PODJETJU ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	11
TABELA 9: OBSEG IN STRUKTURA (V %) ZAPOSLENIH ZA DOLOČEN ČAS PO SPOLU V PODJETJU ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	11
TABELA 10: OBSEG IN STRUKTURA (V %) ZAPOSLENIH ZA NEDOLOČEN ČAS PO STAROSTI V PODJETJU ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	12
TABELA 11: OBSEG IN STRUKTURA (V %) ZAPOSLENIH PO IZOBRAZBI V PODJETJU ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	13
TABELA 12: BILANCA GIBANJA ZAPOSLENIH V PODJETJU ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	13
TABELA 13: IZKORIŠČENOST DELOVNEGA ČASA V PODJETJU ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	14
TABELA 14: VREDNOST OBSEGA NABAVE PRODANEGA BLAGA IN MATERIALA TER STROŠKOV PORABLJENEGA MATERIALA IN STROŠKOV STORITEV PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	16
TABELA 15: VEZAVA OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV IN TERJATEV DO KUPCEV V PODJETJU ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	16
TABELA 16: GIBANJE POPRAVKA VREDNOSTI TERJATEV (V EUR) PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	17
TABELA 17: OBSEG (V EUR) IN STRUKTURA (V %) STROŠKOV PODJETJA ČASNIK FINANCE PO NARAVNIH VRSTAH V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	18
TABELA 18: DOSEG (ŠTEVILO) ENE IZDAJE ČASOPISA FINANCE, REVIEJE MANAGER IN REVIEJE MOJE FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	19
TABELA 19: ŠTEVILO BRALCEV NA PRODANI IZVOD ČASOPISA FINANCE, REVIEJE MANAGER IN REVIEJE MOJE FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	20
TABELA 20: PREGLEDNICA REVIDIRANIH PRODANIH NAKLAD ČASOPISA FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	21
TABELA 21: OBSEG (V EUR) IN STRUKTURA (V %) OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV PODJETJA ČASNIK FINANCE ...	23
TABELA 22: STOPNJA KAPITALIZACIJE (V %) IN STOPNJA ZADOLŽENOSTI (V %) PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	24
TABELA 23: KOEFICIENTI PLAČILNE SPOSOBNOSTI PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	26
TABELA 24: KAZALCI FINANČNE STABILNOSTI PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	27
TABELA 25: OBSEG (V EUR) IN STRUKTURA (V %) PRIHODKOV PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	28
TABELA 26: OBSEG (V EUR) IN STRUKTURA (V %) ODHODKOV PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	29

TABELA 27: IZRAČUN DOBIČKA (V EUR) PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010 .....	31
TABELA 28: POSLOVNI IZID CELOTNE ČASOPISNE DEJAVNOSTI V LETIH 2008, 2009 IN 2010 V EUR.....	32
TABELA 29: IZRAČUN PRODUKTIVNOSTI DELA IN STROŠKOV DELA NA ZAPOSLENEGA V PODJETJU ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010 .....	33
TABELA 30: IZRAČUN PRODUKTIVNOSTI DELA ZA CELOTNO ČASOPISNO DEJAVNOST V SLOVENIJI V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	34
TABELA 31: IZRAČUN KAZALCEV GOSPODARNOSTI V PODJETJU ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010.....	35
TABELA 32: IZRAČUN KAZALCA GOSPODARNOSTI IZ POSLOVANJA ZA CELOTNO ČASOPISNO DEJAVNOST V SLOVENIJI V LETIH 2008, 2009 IN 2010 .....	35
TABELA 33: IZRAČUN ČISTE DONOSNOSTI KAPITALA, DONOSNOSTI SREDSTEV IN ČISTE DOBIČKONOSNOSTI PRIHODKOV PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010 .....	37

## KAZALO SLIK

SLIKA 1: PRIKAZ POSAMEZNIH VRST DOBIČKA PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2008, 2009 IN 2010 V EUR .....	32
SLIKA 2: DUPONTOV SISTEM MEDSEBOJNO POVEZANIH KAZALNIKOV. ....	38





## UVOD

V podjetjih se stalno sprašujemo, kaj bi se dalo izboljšati v poslovanju in tudi kako to storiti, saj konkurenca neposredno odpira ta vprašanja. Iskanje odgovorov na ta vprašanja je predmet znanstvene discipline, ki ji tradicionalno pravimo analiza poslovanja (Pučko, 2001, str. 7). Analiza poslovanja je proces sistematičnega spoznavanja konkretnega poslovanja podjetja z določenim ekonomsko organizacijskim namenom. Če je predmet analize poslovanje konkretne gospodarske združbe, analizo opravljamo z namenom, da bi lahko sprejeli ukrepe za izboljšanje uspešnosti poslovanja (Lipovec, 1983, str. 15).

Primarna naloga vsake gospodarske družbe je učinkovito gospodarjenje z njenimi sredstvi. Za medijske gospodarske družbe so najpomembnejša sredstva mediji. Mediji so časopisi in revije, radijski in televizijski programi, elektronske publikacije, teletekst ter druge oblike dnevnega ali periodičnega objavljajanja uredniško oblikovanih programskih vsebin s prenosom zapisa, glasu, zvoka ali slike, na način, ki je dostopen javnosti (Ur.l. RS, št.110/2006-UPB1, 87/2011). Ena od posebnosti medijev je njihov tržni položaj, ko medijska podjetja proizvajajo en izdelek oziroma storitev, a delujejo na dveh ločenih trgih: na trgu potrošnikov in trgu oglaševalcev (Močnik, 2004, str. 162). Del medijskih družb sledi enakim ciljem kot ostale gospodarske družbe v drugih panogah, torej maksimizaciji profita in zadovoljevanju interesov delničarjev. Znatno del medijskih družb pa ima alternativne motive svojega delovanja. Tistim, ki delujejo v sektorju javnih servisov, je cilj novinarska kakovost njihovih izdelkov in javni servis. Nekatere družbe so v polju med trgov in netržnim sektorjem – poskušajo slediti zakonitostim medijskega regulatorja in interesom delničarjev. Zaradi tako različnih ciljev delovanja je medijske družbe težko dati na skupni imenovalec oziroma z zgolj eno ekonomsko teorijo opisati njihove aktivnosti (Doyle, 2002, str. 10-12). Toda ne glede na to, ali se medijska družba ukvarja s komercialno ali nekomercialno dejavnostjo, je vsaka medijska družba soočena z ekonomskimi dejavniki, zaradi česar mora obvezno delovati kot običajna gospodarska družba, če se želi uspešno in učinkovito odzivati na ekonomske dejavnike (Picard, 2002, str. 1).

Časnik Finance d.o.o., ki je v lasti švedske družbe Bonnier Business Press AB, sledi predvsem ekonomskemu cilju maksimiziranja dobička. Leto 2008 je bilo za Časnik Finance izjemno leto. Prihodki iz oglaševanja in števila naročnikov na časopisno izdajo so presegli vsa pričakovanja samega podjetja. Časnik Finance je bil v letu 2008 na samem vrhuncu uspešnosti poslovanja. Odsotnost konkurence na področju poslovno-finančnih dnevnih časopisov v Sloveniji, je prineslo v podjetje blaginjo in določeno mero brezskrbnosti. V letu 2009 se je pokazalo, da je podjetje preveč izpostavljeno zunanjim makro-ekonomskim vplivom in premalo aktivno pri adaptaciji novim trendom, iskanju novih prodajnih kanalov in predstavitvi novih produktov. Za leto 2009 bi lahko rekli, da je bilo streznitveno leto, saj se je pokazalo, da morajo podjetja za svojo rast aktivno spremljati potrebe potrošnikov in temu primerno prilagajati svoje poslovne odločitve. Zaostrene razmere na trgu od podjetja zahtevajo še bolj poglobljeno proučevanje razmer v katerih poslujejo. Podjetje mora tako presojeti pretekle izkušnje in rezultate ter na njihovi podlagi iskati in uvajati nove uspešnejše metode poslovanja. Sposobnost spremljanja poslovanja

in dogajanja v okolju ter pravočasno sprejemanje pravih odločitev sta postali pomembni konkurenčni prednosti podjetij.

**Predmet diplomske naloge** je analiza poslovanja Časnika Finance d.o.o.. Podatke o poslovanju omenjenega podjetja za leto 2010 in 2009 sem primerjala s podatki o poslovanju iz leta 2008 in jih izrazila z indeksi (09/08) in (10/09). Primerjava omogoča ugotavljanje stopnje poslabšanja oziroma izboljšanja poslovanja v letu 2009 in 2010 primerjalno s predhodnim obdobjem.

**Namen diplomske naloge** je pridobiti informacije, ki bodo podjetju Časnik Finance d.o.o. omogočale sprejemanje boljših poslovnih odločitev, katere bodo posledično vodile do večje uspešnosti poslovanja.

**Cilj diplomske naloge** je spoznati poslovanje podjetja Časnik Finance in preveriti uspešnost poslovanja v letih 2008, 2009 in 2010. Poiskati želim prednostna in problemska stanja in ugotoviti kateri dejavniki so na poslovanje vplivali pozitivno in kateri negativno. Te informacije bodo podjetju v prihodnje pomagale pri sprejemanju odločitev, ki bodo podjetje približale zastavljenim ciljem podjetja.

**Metoda dela** v diplomskem delu temelji na študiju teoretičnih in empiričnih znanstvenih spoznanj. Poleg te uporabljam tudi metodo deskripcije, ki zajema zbiranje in razlago definicij in spoznanj različnih avtorjev, splošno raziskovalno metodo, ki zajema analizo in sintezo spoznanj ter metodo kompilacije, ki zajema postopek prevzemanja tujih izsledkov raziskovalnega dela oziroma njihovih spoznanj, stališč in sklepov. Delo vključuje tudi informacije pridobljene z metodo intervjuvanja zaposlenih in informacije, pridobljene iz internetnih poslovnih poročil Časnika Finance in internetnih virov.

Pri praktičnem delu so kot osnovni vir podatkov za analizo uporabljena letna poročila podjetja Časnik Finance d.o.o.. V delu so prikazani kazalci in različne strukture, ki omogočajo spoznavanje poslovanja podjetja Časnik Finance. Dinamika je prikazana z indeksi, medsebojne povezave s koeficienti. Rezultati analize so v veliki meri odvisni od načina izkazovanja podatkov. Tako v inflacijskih razmerah nominalno povečanje vrednosti podatkov ne pomeni nujno tudi njihovega realnega povečanja. Z vključevanjem let 2008, 2009 in 2010 v obravnavo, je za ustreznost in verodostojnost analize potrebno izločiti vpliv inflacije in ustrezno pretvoriti podatke. Realno primerljivost vrednosti podatkov za leto 2008 in 2009 s podatki za leto 2010, zagotovimo tako, da jih inflacioniramo z indeksom cen življenjskih potrebščin. Indeksi se nahajajo na spletni strani Statističnega urada republike Slovenije (Statistični urad republike Slovenije, Kazalniki, 2010). Z indeksom cen življenjskih potrebščin sem množila vrednosti posameznih postavk iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida iz leta 2008 in 2009 ter jih delila s 100. Podatke iz bilance stanja, ki so spremenljivka stanja, sem inflacionirala s pomočjo indeksa cen življenjskih potrebščin za leto 2009, ki je znašal **101,9**. Le-ta je opredeljen kot razmerje med decembrskimi cenami v letu 2010 in decembrskimi cenami v letu 2009.  $I_{\text{december 2010/december2008}}$  znaša **103,7** (1).

$$I_{dec\ 2010/dec\ 2008} = I_{dec\ 2010/dec\ 2009} * I_{dec\ 2009/dec\ 2008} = (101,9 * 101,8)/100 = 103,7 \quad (1)$$

Pri izračunu povprečij postavk za leto 2008, kjer sem upoštevala tudi podatke iz bilance stanja za leto 2007, sem podatke iz bilance stanja za leto 2010 inflacionirala z indeksom cen življenjskih potrebščin  $I_{december2010/december2007}$ . Ta je znašal **105,9** (2).

$$I_{dec\ 2010/dec\ 2007} = (I_{dec\ 2010/dec\ 2009} * I_{dec\ 2009/dec\ 2008} * I_{dec\ 2008/dec\ 2007}) / 10.000 \\ (101,9 * 101,8 * 102,1) / 10.000 = 105,9 \quad (2)$$

Podatke iz izkaza poslovnega izida, ki prikazujejo tokove oziroma poslovanje v določenem časovnem obdobju, sem inflacionirala s povprečnim indeksom cen življenjskih potrebščin za obdobje januar-december 2009. Ta je znašal **101,8**.  $I_{jan-dec2010/jan-dec2008}$  znaša **102,7** (3).

$$I_{jan-dec2010/jan-dec2008} = (I_{jan-dec2010/ I_{jan-dec2009} * I_{jan-dec2009/ I_{jan-dec2008}}) / 100 \\ (101,8 * 100,9) / 100 = 102,7 \quad (3)$$

V samem diplomskem delu sem uporabila že popravljene podatke, s pomočjo tabel, ki so dodane v prilogah.

## 1 PREDSTAVITEV PODJETJA ČASNIK FINANCE d.o.o.

Podatke o zgodovini in razvoju podjetja Časnik Finance d.o.o. sem pridobila na podlagi intervjuja z urednikom in vodjo spletnega portala Finance.si, Juretom Gostišo.

Podjetje Časnik Finance d.o.o. je na trgu prisotno od leta 1992, ko je časopis, ki je izhajal dvakrat na teden, posloval v okviru založniške skupine Gospodarski Vestnik. Leta 1999 se je Gospodarski vestnik povezal s švedsko skupino Bonnier Business Press AB. Gospodarski vestnik je ob tem obdržal 50% delež podjetja, Dagnes Industri je pridobil 45%, preostalih 5% pa je bilo v rokah posameznih fizičnih oseb. Prvi direktor Časnika Finance je postal Jurij Giacomelli. Leta 2005 je Bonnier Business Press AB, v katerega se je preimenoval Dagens Industri Holding postal 99,59-odstotni lastnik, leto pozneje pa 100-odstotni lastnik z odkupom lastniških deležev fizičnih oseb.

Podjetje Časnik Finance je organizirano kot družba z omejeno odgovornostjo. Po dejavnosti SKD je registrirano pod številko J58.130 – izdajanje časopisov. Poleg izdajanja časopisov so dejavnosti družbe tudi izdajanje knjig, drugo založništvo, oglaševanje, fotografske storitve in drugo izobraževanje. Ob povezavi s skupino Bonnier Business Press AB je bil sprejet uredniški koncept družbe Dagens Industri. Sledilo je preimenovanje časnika iz časnika za poslovno odločanje v prvi slovenski poslovni časnik, ki je postal zanimiv za širšo poslovno javnost in ne več samo za finančno. Časnik je začel izhajati trikrat na teden. Dobil je novo obliko, barve, slikovno opremo in vsebino. Oktobra 2000 je bila postavljena spletna stran [www.finance-on.net](http://www.finance-on.net), hkrati pa se je močno povečalo število prilog časopisa. Februarja 2001 je časopis začel izhajati dnevno in dobil novo obliko. Podjetje je spremenilo logotip, ki je postal rdeče barve in se ujema

z grafično podobo Dagens Industri. V tem času se je število naročnikov močno povečalo. Od konca leta 2000 do leta 2002 so beležili kar 63% rast. Leta 2005 je podjetje od sestrskega podjetja GV Revije odkupilo blagovne znamke revije Manager, Tajnica, Trgovina in Okolje & energija. Revijo Tajnica je podjetje kmalu prodalo. 1. aprila 2006 je direktor postal Peter Frankl. Le-ta je ob prevzemu direktorskega položaja ohranil mesto odgovornega urednika. Leta 2006 se je oddelek dogodkov preimenoval v Poslovno akademijo. Istega leta je revija Moje finance, ki je bila do tedaj priloga časnika Finance, na trgu začela nastopati kot samostojna mesečna revija. Novembra je sledila popolna prenova celostne grafične podobe podjetja. Leta 2007 je prišlo do spremembe domene [www.finance-on.net](http://www.finance-on.net) v [www.finance.si](http://www.finance.si). Novembra leta 2008 se je spletni strani [www.finance.si](http://www.finance.si) pridružila nova spletna stran [www.mojevro.si](http://www.mojevro.si), ki z nasveti o trošenju prisluženega denarja nagovarja gospodinjstva. Februarja leta 2009 je začel izhajati strokovni štirinajstdnevnik Medicina danes, ki je namenjen zdravnikom, zobozdravnikom in farmacevtom. Leto 2010 je bilo leto velikih poslovnih sprememb. V prvi polovici leta je podjetje zamenjalo distributerja za raznos tiskane edicije, konec leta 2010 je zamenjalo tudi tiskarno, kar je prineslo nov, manjši format časopisa. Prvič je izdalo mesečnik, prilogo poslovnemu dnevniku Finance, po imenu Trendi. Na področju interneta je podjetje preuredilo portal [www.mojevro.si](http://www.mojevro.si). Sredi leta 2011 so se obstoječim spletnim stranem pridružile nove strani: [oe.finance.si/](http://oe.finance.si/), [logistika.finance.si/](http://logistika.finance.si/), [podjetnistvo.finance.si/](http://podjetnistvo.finance.si/). Septembra 2011 je začela izhajati vikend priloga imenovana Finance Weekend, ki je priložena petkovi izdaji Financ. Časopis Medicina danes je doživel grafično prenavo.

## 2 ANALIZA SREDSTEV

Za neposredno uresničevanje gospodarskih ciljev so potrebna sredstva v obliki denarja, stvari in pravic. Vrednost in sestava sredstev sta odvisni od vrste in obsega dejavnosti podjetja ter od njegove poslovne politike (Tekavčič, 1998, str. 211). Po Slovenskih računovodskih standardih 2006 (v nadaljevanju SRS 2006) se sredstva delijo na dolgoročna sredstva, kratkoročna sredstva in kratkoročne aktivne časovne razmejitve. Dolgoročna sredstva so sredstva, ki se praviloma preoblikujejo v obdobju, daljšem od leta dni, kratkoročna sredstva pa se preoblikujejo v obdobju, krajšem od leta dni (SRS 2006, str 185-186). Razlika med SRS 2001 in SRS 2006 je v razdelitvi sredstev na stalna in gibljiva po SRS 2001 ter na dolgoročna in kratkoročna sredstva po SRS 2006.

Stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev prikazuje izkaz stanja, ki je temeljni računovodski izkaz. Po obliki je lahko stopenjski ali dvostopenjski. Bilanca stanja ima dve medsebojno uravnoteženi strani, in sicer stran sredstev, ki ji pravimo aktiva in stran obveznosti do virov sredstev, ki ji pravimo pasiva. Oblike in zasnovo bilance stanja opredeljuje SRS 24 (Turk, 1996, str. 327). Za analizo sredstev, moramo najprej ugotoviti obseg in strukturo vseh sredstev. Sredstva se delijo na poslovna in neposlovna sredstva. Ponavadi imajo podjetja le poslovna sredstva, če pa so prisotna tudi neposlovna, pa se le-ta pojavljajo v manjšem obsegu (Pučko, 2006, str. 52). V Tabeli 1 sta prikazana obseg in struktura sredstev podjetja Časnik Finance.

*Tabela 1: Obseg (v EUR) in struktura (v %) sredstev podjetja Časnik Finance na dan 31.12. v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	09/08	10/09
Dolgoročna sredstva	320.793	5,35	158.763	2,97	129.966	2,42	49,49	81,86
Kratkoročna sredstva	5.649.965	94,19	5.134.127	96,19	5.195.868	96,84	90,87	101,20
Aktivne časovne razmejitev	27.482	0,46	44.495	0,83	39.629	0,74	161,91	89,06
<b>Skupaj sredstva</b>	<b>5.998.239</b>	<b>100</b>	<b>5.337.384</b>	<b>100</b>	<b>5.365.463</b>	<b>100</b>	<b>88,98</b>	<b>100,53</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.*

V opazovanem obdobju je bil delež kratkoročnih sredstev v podjetju Časnik Finance največji. Skupna vrednost sredstev podjetja se je v letu 2009 zmanjšala za 11,02% glede na leto poprej. Leta 2010 se je v primerjavi z letom poprej vrednost povečala za 0,53%. Leta 2009 so se zmanjšala tako dolgoročna sredstva, in sicer za 50,51%, kot tudi kratkoročna sredstva, in sicer za 9,13% v primerjavi z letom 2008. Povečale so se aktivne časovne razmejitve, in sicer za 61,91%. Leta 2010 je podjetje zabeležilo 1,20% rast kratkoročnih sredstev, 18,14% zmanjšanje vrednosti dolgoročnih sredstev in 10,94% zmanjšanje aktivnih časovnih razmejitev v primerjavi z letom 2009.

V Tabeli 2 je prikazano obračanje celotnih sredstev podjetja.

*Tabela 2: Obračanje sredstev podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks 09/08	Indeks 10/09
1. Prihodki (v EUR)	13.683.624	11.213.878	10.676.517	81,95	95,21
2. Povprečna vr. sredstev (v EUR)	5.284.956	5.645.564	5.309.363	107,24	94,42
3. Obračanje sredstev (1/2)	2,59	1,99	2,01	76,72	101,24

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2007-2010..*

V letu 2010 se je obračanje sredstev podjetja povečalo za 1,24%, kar je posledica večjega zmanjšanja povprečnih sredstev v primerjavi z zmanjšanjem prihodkov. Povečanje je imelo pozitiven vpliv na dobičkonosnost sredstev v tem letu. Pred tem se je obračanje sredstev leta 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšalo, in sicer za 23,28%, kar je posledica zmanjšanja prihodkov ob hkratnem povečanju sredstev podjetja.

## **2.1 Analiza dolgoročnih sredstev**

Dolgoročna sredstva sestavljajo neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve, opredmetena osnovna sredstva, naložbene nepremičnine, dolgoročne finančne naložbe, dolgoročne poslovne terjatve in odložene terjatve za davek. Opredmetena osnovna

sredstva so sredstva v lasti ali finančnem najemu, ki se uporabljajo pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev, oziroma dajanju v najem ali za pisarniške namene, ter se bodo po pričakovanjih uporabljala v več kot enem obračunskem obdobju. Med opredmetena osnovna sredstva spadajo zemljišča, zgradbe, oprema, večletni nasadi in osnovna čreda (SRS 1, 2006). Neopredmeteno sredstvo je razpoznavno nedenarno sredstvo, ki praviloma fizično ne obstaja. Praviloma se pojavlja kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo. Neopredmetena sredstva zajemajo dolgoročne odložene stroške razvijanja, usredstvene stroške naložb v tuja opredmetena osnovna sredstva, naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine in druge pravice ter v dobro ime prevzetega podjetja (SRS 2, 2006). Dolgoročne finančne naložbe so naložbe v kapital drugih podjetij, dana posojila, dani pologi ter varščine in naložbe v odkupljene lastne deleže z rokom daljšim od enega leta (Hočevnar & Igljar, 2004, str. 46). Dolgoročne terjatve so zahtevki za plačilo dolga, dobavo stvari ali opravilo storitve, z rokom plačila daljšim od enega leta (Hočevnar et al., 2004, str. 57).

### 2.1.1 Obseg in struktura dolgoročnih sredstev

Tabela 3 prikazuje obseg in strukturo dolgoročnih sredstev podjetja. Iz tabele je razvidno, da se je vrednost dolgoročnih sredstev v podjetju od leta 2008 do konca leta 2010 vseskozi nižala. Konec leta 2009 je bila v primerjavi z letom 2008 vrednost nižja za 50,51%. Konec leta 2010 se je vrednost dolgoročnih sredstev znižala za dodatnih 18,14% v primerjavi z letom 2009. Največji delež dolgoročnih sredstev, s 41,98–54,42% deležem, predstavljajo opredmetena osnovna sredstva. Med opredmetena osnovna sredstva spada oprema. Sledijo neopredmetena dolgoročna sredstva, s 26% deležem v letu 2008, kamor spadajo blagovne znamke in programska oprema. S 25,43% deležem sledijo odložene terjatve za davek, ki jim z 1,02% deležem sledijo dolgoročna posojila drugim.

*Tabela 3: Obseg (v EUR) in struktura (v %) dolgoročnih sredstev podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	09/08	10/09
Neopredmetena sredstva	83.401	26,00	27.353	17,23	9.900	7,62	32,80	36,19
Opredmetena osnovna sredstva	152.550	47,55	66.656	41,98	70.728	54,42	43,69	106,11
Dolgoročna posojila drugim	3.274	1,02	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Odložene terjatve za davek	81.568	25,43	64.754	40,79	49.339	37,96	79,39	76,19
Skupaj	320.793	100,00	158.763	100,00	129.967	100,00	49,49	81,86

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.*

V opazovanem obdobju se je najbolj znižala vrednost neopredmetenih sredstev podjetja, temu pa je sledilo znižanje opredmetenih osnovnih sredstev podjetja. V letu 2009 je podjetje odpravilo dolgoročna posojila drugim. V letu 2010 je največje znižanje vrednosti mogoče ponovno

zaslediti pri neopredmetenih sredstvih, medtem ko so pri opredmetenih osnovnih sredstvih zabeležili 6,11% rast vrednosti. Zmanjšanje vrednosti dolgoročnih sredstev ima lahko pozitiven vpliv na dobičkonosnost poslovanja, lahko pa je zmanjšanje tudi znak, da podjetje posluje v zmanjšanem obsegu, s tem pa je povezan nižji poslovni uspeh in nižji dobiček.

### 2.1.2 Obseg in struktura opredmetenih osnovnih sredstev po neodpisani vrednosti

Opredmetena osnovna sredstva podjetja predstavljata oprema in drobni inventar. Tabela 4 kaže, da se je vrednost opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2009 v primerjavi z letom 2008, več kot prepolovila. Zmanjšanje vrednosti je v večjem delu posledica amortizacije let-teh. V letu 2010 je podjetje v primerjavi s koncem leta 2009 zabeležilo 6,11% povečanje vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev.

*Tabela 4: Obseg (v EUR) opredmetenih osnovnih sredstev podjetja Časnik Finance po neodpisani vrednosti v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
Oprema in drobni inventar	152.550	66.656	70.728	43,69	106,11

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.*

### 2.1.3 Odpisanost opredmetenih osnovnih sredstev

Zastarevanje osnovnih sredstev je ekonomski pojav, zato ga ne moremo natančno meriti. Posredno ga izražamo z odpisanostjo opredmetenih osnovnih sredstev. Seveda praviloma obstaja večja ali manjša razlika med stopnjo odpisanosti in stopnjo zastarelosti osnovnih sredstev, kajti odpisanost je posledica politike amortiziranja teh sredstev, ki se ji ne posreči vedno uveljavljati popolne skladnosti z zastarevanjem osnovnih sredstev. Odpisanost opredmetenih osnovnih sredstev spremljamo in ocenjujemo s stopnjo odpisanosti osnovnih sredstev (4), ki jo opredeljujemo tako (Pučko, 2001, str. 60):

$$\text{Stopnja odpisanosti} = \frac{\text{odpisana vrednost osnovnih sredstev}}{\text{nabavna vrednost osnovnih sredstev}} * 100 \quad (4)$$

*Tabela 5: Nabavne vrednosti, popravki vrednosti, sedanje vrednosti (v EUR) in stopnje odpisanosti (v %) opredmetenih osnovnih sredstev podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
Revalorizirana nabavna vrednost osnovnih sredstev	677.966	676.143	650.852	99,73	96,26
Popravek vrednosti osnovnih sredstev	525.416	609.487	580.124	116,00	95,18
Sedanja vrednost osnovnih sredstev	152.550	66.656	70.728	43,69	106,11
Stopnja odpisanosti (v %)	77,50	90,14	89,13	116,31	98,88

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010..*

Tabela 5 prikazuje povečanje stopnje odpisanosti v letu 2009 v primerjavi s koncem leta 2008 za 16,31%. Stopnja odpisanosti se je iz 77,50% povečala na 90,14%. V letu 2010 je podjetje v primerjavi z letom 2009 zabeležilo 1,12% padec stopnje odpisanosti. Stopnja odpisanosti se je znižala na 89,13%. Iz zgornjih podatkov vidimo, da podjetje razpolaga s staro opremo.

## 2.2 Analiza kratkoročnih sredstev

SRS 2006 med kratkoročna sredstva vključujejo sredstva za prodajo, zaloge, kratkoročne finančne naložbe, kratkoročne poslovne terjatve, denarna sredstva in kratkoročne aktivne časovne razmejitve (SRS 1, 2006). Z analizo kratkoročnih sredstev ugotavljam obseg in strukturo kratkoročnih sredstev in hitrost obračanja le-teh.

### 2.2.1 Obseg in struktura kratkoročnih sredstev

Obseg in struktura kratkoročnih sredstev nam pove koliko sredstev ima podjetje vezanih in v kakšni obliki so ta sredstva.

*Tabela 6: Obseg (v EUR) in struktura (v %) kratkoročnih sredstev podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	09/08	10/09
Zaloge	27.225	0,48	34.226	0,67	29.693	0,58	125,72	86,76
Kratkoročne finančne naložbe	4.190.331	74,17	3.595.102	70,64	3.752.382	72,77	85,80	104,37
Kratkoročne poslovne terjatve	1.158.807	20,51	1.090.577	21,43	1.264.505	24,52	94,11	115,95
Odmerjene terjatve za davke	/	0,00	162.700	3,20	36.768	0,71	/	22,60
Denarna sredstva	273.602	4,84	207.026	4,07	72.896	1,41	75,67	35,21
<b>Skupaj</b>	<b>5.649.965</b>	<b>100,00</b>	<b>5.089.631</b>	<b>100,00</b>	<b>5.156.244</b>	<b>100,00</b>	<b>90,08</b>	<b>101,31</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.*



Vrednost kratkoročnih sredstev podjetja se je v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšala za 9,2%. Leta 2010 se je vrednost kratkoročnih sredstev podjetja povečala za 1,31%. V vseh letih predstavljajo kratkoročne finančne naložbe največji delež kratkoročnih sredstev, to je okoli 72% in so se v letu 2010 povečale za 4,37% glede na leto 2009. Med kratkoročnimi finančnimi naložbami predstavljajo največji delež kratkoročna posojila družbam v skupini. Delež zalog med kratkoročnimi sredstvi je zanemarljivo majhen in znaša manj kot 1% vseh kratkoročnih sredstev. Velik delež kratkoročnih sredstev podjetja predstavljajo kratkoročne poslovne terjatve (med njimi največji delež predstavljajo kratkoročne poslovne terjatve do kupcev), ki so se v letu 2010 povečale za 15,95% glede na leto 2009.

## 2.2.2 Obračanje obratnih sredstev

Obratna sredstva so del kratkoročnih sredstev. Dobimo jih tako, da od kratkoročnih sredstev odštejemo kratkoročne finančne naložbe. Obratna sredstva so poslovna sredstva s hitro spreminjajočo se obliko, ki se v poslovnem procesu pretvarjajo iz ene oblike v drugo (Pučko, 2001, str 121). Povečanje hitrosti obračanja obratnih sredstev vpliva na povečanje uspešnosti poslovanja, kar pomeni, da je manj sredstev potrebnih za doseganje enakega uspeha. Med posameznimi panogami je hitrost obračanja sicer različna, vendar ima velik vpliv nanjo tudi podjetje samo (Pučko et al., 2000, str. 70). Običajno jo merimo z dvema kazalcema. Prvi je koeficient obračanja obratnih sredstev in je opredeljen kot razmerje med prometom v obdobju in povprečnim stanjem obratnih sredstev. Pove nam, kolikokrat se v določenem obdobju obrnejo obratna sredstva. Drugi kazalec je čas trajanja enega obrata, ki je opredeljen kot razmerje med številom dni v letu (navadno vzamemo 365 dni za letno obdobje) in koeficientom obračanja (Žnidaršič-Kranjc, 1995, str. 95).

*Tabela 7: Izračun koeficientov obračanja in dni vezave obratnih sredstev, terjatev do kupcev in zalog v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
1. Poslovni odhodki brez amortizacije (v EUR)	11.937.533	10.609.530	10.334.743	88,88	97,41
2. Povprečna obratna sredstva (v EUR)	2.013.869	1.477.082	1.449.196	73,35	98,11
<b>3. Koeficient obračanja obrat. sredstev (1/2)</b>	<b>5,93</b>	<b>7,18</b>	<b>7,13</b>	<b>121,08</b>	<b>99,32</b>
<b>4. Dnevi vezave obratnih sredstev (365/3)</b>	<b>61,55</b>	<b>50,83</b>	<b>51,19</b>	<b>82,58</b>	<b>100,71</b>
5. Čisti prihodki od prodaje (v EUR)	13.414.251	10.893.756	10.571.979	81,21	97,05
6. Povprečne terjatve do kupcev (v EUR)	1.033.576	1.023.554	1.115.176	99,03	108,95
<b>7. Koeficient obračanja terjatev do kupcev (5/6)</b>	<b>12,98</b>	<b>10,64</b>	<b>9,48</b>	<b>82,01</b>	<b>89,07</b>
<b>8. Dnevi vezave terjatev do kupcev (365/7)</b>	<b>28,12</b>	<b>34,29</b>	<b>38,50</b>	<b>121,94</b>	<b>112,27</b>
9. Povprečno stanje zalog (v EUR)	27.059	30.726	31.960	113,55	104,02
<b>10. Koeficient obračanja zalog (5/9)</b>	<b>495,74</b>	<b>354,55</b>	<b>330,79</b>	<b>71,52</b>	<b>93,30</b>
<b>11. Dnevi vezave zalog (365/10)</b>	<b>0,74</b>	<b>1,03</b>	<b>1,10</b>	<b>139,82</b>	<b>107,18</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2007-2010.*

Tabela 7 prikazuje koeficient obračanja in dneve vezave obratnih sredstev, ter koeficient obračanja in dneve vezave terjatev do kupcev in zalog. Dnevi vezave obratnih sredstev podjetja

so se leta 2009 zmanjšali iz 61,55 dni na 50,83, kar nam pove, da so obratna sredstva podjetja hitreje menjala svojo pojavno obliko kot v letu 2008, kar je pozitivno vplivalo na dobičkonosnost sredstev podjetja leta 2009. Leta 2010 so se dnevi vezave obratnih sredstev povečali na 51,19 dni, kar je 0,71% povečanje v primerjavi z letom 2009. Dnevi vezave terjatev do kupcev so se od leta 2008 do leta 2010 povečali, in sicer iz 28,12 dni na 38,50 dni. Podaljšanje vezave terjatev do kupcev neugodno vpliva na poslovanje podjetja, saj pomeni, da kupci naročeno plačajo kasneje, kot v letu 2008. Zmanjšanje koeficienta obračanja terjatev do kupcev lahko pripišemo poslabšanju plačilne discipline v gospodarstvu, ki se je s prihodom gospodarske krize močno poslabšala. Zaloge so bile v letu 2008 v povprečju vezane 0,74 dni, v letu 2009 1,03 dni in leta 2010 1,10 dni.

### 3 ANALIZA ZAPOSLENIH

Delo je izhodišče poslovnega procesa in je izmed vseh prvin poslovnega procesa najpomembnejše. Pravzaprav si brez dela ni mogoče zamisliti poslovnega procesa. Dela pa ni brez delavca – nosilca delovne sile, to je potenciala fizičnih in umskih sposobnosti, ki jo pri opravljanju dela troši (Pučko et al. 2000, str. 39).

Temeljna naloga podjetja oz. kadrovske funkcije v podjetju je najti take zaposlene, ki bodo s svojo sposobnostjo najbolje opravili delo in drug drugega tako dopolnjevali, da bo delo opravljeno z največjim učinkom, ob čim manjšem potrošku delovne sile (Žnidaršič – Kranjc, 1995, str. 61-62). Iz tega sledi, da je pomembno zaposlovanje pravih ljudi in njihovo nadaljnje izobraževanje ter osebno razvijanje, s čimer povečujemo sklad človeškega kapitala, s katerim razpolaga podjetje (Olve, Roy & Wetter, 1999, str. 201). Zato, da bi ugotovili vpliv strukture zaposlenih na poslovanje podjetja, moramo analizirati obseg in strukturo zaposlenih, dinamiko zaposlenih in izkoriščenost delovnega časa.

#### 3.1 Struktura zaposlenih po spolu

Analiza obsega in strukture zaposlenih po spolu v podjetju Časnik Finance je prikazana v Tabeli 8 in 9. Podatki o zaposlenih za nedoločen in določen čas so ločeni, ker se gibanje zaposlenosti v obeh skupinah močno razlikuje. Število zaposlenih za nedoločen čas se je konec leta 2009 povečalo za 3,7% glede na konec leta 2008, medtem ko se je število zaposlenih za določen čas v enakem obdobju zmanjšalo za 4,55%. Sledilo je zmanjšanje števila zaposlenih za nedoločen čas v letu 2010 za 0,89% glede na konec leta 2009 in 38,1% zmanjšanje zaposlenih za določen čas v enakem obdobju. Gibanje zaposlenih v letu 2010 še posebej izstopa, kar kaže na to, da je podjetje s kadrovske politiko poskušalo optimizirati razmerje med opravljenim delom in stroški dela. Prilagajanje kadrovske politike zaostrenim gospodarskim razmeram bi se še bolje videlo preko opazovanja gibanja zaposlovanja študentov in samostojnih podjetnikov, vendar ti podatki niso na voljo. Podobno gibanje zasledimo tudi pri povprečnem številu zaposlenih, ki je izračunano kot povprečje 13 mesečnih stanj zaposlenih, zadnji mesec preteklega leta in 12 mesečnih stanj tekočega leta.

Tabela 8: Obseg in struktura (v %) zaposlenih za nedoločen čas po spolu v podjetju Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Število	%	Število	%	Število	%	09/08	10/09
Število zaposlenih na dan 31.12.	108	100,00	112	100,00	111	100,00	103,70	99,11
Moški	41	37,96	42	37,5	39	35,13	102,44	92,86
Ženske	67	62,03	70	62,5	72	64,86	104,48	102,29
Povprečno število zaposlenih	107	/	110	/	111,5	/	102,80	101,36

Vir: Časnik Finance d.o.o., Kadrovske evidence za leto 2007-2010.

Tabela 9: Obseg in struktura (v %) zaposlenih za določen čas po spolu v podjetju Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Število	%	Število	%	Število	%	09/08	10/09
Število zaposlenih na dan 31.12.	22	100,00	21	100,00	13	100,00	95,45	61,90
Moški	8	36,36	8	38,10	4	30,77	100,00	50,00
Ženske	14	63,64	13	61,90	9	69,23	92,86	69,23
Povprečno število zaposlenih	22	/	21,5	/	17	/	97,72	79,07

Vir: Časnik Finance d.o.o., Kadrovske evidence za leto 2007-2010.

Iz Tabele 8 in 9 je razvidno, da je večina zaposlenih v podjetju ženskega spola. Njihovo število se je v letu 2010 glede na konec leta 2009, v razredu zaposlenih za nedoločen čas, povečalo za 2,29%. Medtem se je število moških zaposlenih za nedoločen čas v enakem obdobju zmanjšalo za 7,14%. Med zaposlenimi za določen čas beležimo 50% zmanjšanje zaposlenosti pri moških, in 30,77% zmanjšanje pri ženskah. Pri ženskah je zmanjšanje zaposlenosti nekoliko nižje.

### 3.2 Struktura zaposlenih po starosti

Podjetje Časnik Finance vodi evidenco starosti le za zaposlene za nedoločen čas, zato izračuni temeljijo le na teh podatkih. Iz Tabele 10, kjer je prikazana struktura zaposlenih, lahko razberemo, da je večina zaposlenih starih nad 30 do 40 let. Po številu zaposlenih sledi razred nad 40 do 50 let in nato razred nad 20 do 30 let. Glede sprememb v gibanju števila zaposlenih najbolj izstopa razred nad 20 do 30 let, ki je v letu 2010 glede na konec leta 2009 zabeležil zmanjšanje števila zaposlenih za 50%. To lahko pripišemo dejstvu, da je bilo v letu 2009 kar 9 posameznikov starih 30 let in se je v letu 2010 uvrstilo v višji starostni razred. Prav tako izstopa 30,77% povečanje zaposlenih v starostnem razredu nad 40 do 50 let v letu 2010 glede na konec leta 2009, ki je posledica prehoda zaposlenih iz starostnega razreda nad 30 do 40 let.

Tabela 10: Obseg in struktura (v %) zaposlenih za nedoločen čas po starosti v podjetju Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Število	%	Število	%	Število	%	09/08	10/09
Nad 20 do 30 let	19	17,59	20	17,86	10	9,00	105,26	50,00
Nad 30 do 40 let	52	48,15	55	49,11	56	50,45	105,77	101,82
Nad 40 do 50 let	25	23,15	26	23,21	34	30,63	104,00	130,77
Nad 50 let	12	11,11	11	9,82	11	9,91	91,67	100,00
<b>Skupaj</b>	108	100,00	112	100,00	111	100,00	103,70	99,11

Vir: Časnik Finance d.o.o., Kadrovske evidence za leto 2008-2010.

Glede vpliva starostne strukture zaposlenih na poslovno uspešnost lahko rečemo, da večja povprečna starost zaposlenih vpliva na večje stroške povezane z dodatki na delovno dobo pri izplačilu plač in tako negativno vpliva na poslovno uspešnost. Po drugi strani imajo zaposleni stari nad 30 let že določene izkušnje in je zato njihovo delo bolj kakovostno. Podjetje Časnik Finance ima v svojih vrstah kar nekaj novinarjev in tržnikov, ki so v podjetju prisotni že od samega začetka poslovanja podjetja in so za podjetje zaradi znanja in izkušenj, ki so si jih nabrali v teh letih zelo dragoceni.

### 3.3 Struktura zaposlenih po izobrazbi

V Tabeli 11 je prikazana struktura vseh zaposlenih glede na izobrazbo. Tabela kaže, da ima okoli 47% zaposlenih VII. stopnjo izobrazbe, kar je glede na vrsto dejavnosti, s katero se podjetje ukvarja, pričakovano. Sledi razred s V. stopnjo izobrazbe. Zaposleni v tem razredu so v obravnavanih letih predstavljali okoli 40% vseh zaposlenih. Za pisanje strokovnih in kakovostnih člankov s področja financ in gospodarstva je zelo pomembna ustrezna usposobljenost zaposlenih. Spremljanje dogajanja na finančnih trgih zahteva določeno mero analitičnega in finančnega znanja. Bolj izobraženi posamezniki so po navadi tudi bolj vpeti v poslovanje podjetja in podjetju prinašajo več dodane vrednosti. V opazovanem obdobju opazimo povečanje števila zaposlenih s V. stopnjo izobrazbe, ki po zastopanosti sledi razredu s VII. stopnjo izobrazbe.

Tabela 11: Obseg in struktura (v %) zaposlenih po izobrazbi v podjetju Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Število	%	Število	%	Število	%	09/08	10/09
I. - II.	1	0,77	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
III. - IV.	9	6,92	5	3,76	5	4,03	55,56	100,00
V.	49	37,69	55	41,35	52	41,94	112,24	94,55
VI.	9	6,92	5	3,76	4	3,23	55,56	80,00
VII.	62	47,69	64	48,12	59	47,58	103,23	92,19
VIII.	0	0,00	4	3,01	4	3,23	-	100,00
<b>Skupaj</b>	<b>130</b>	<b>100,00</b>	<b>133</b>	<b>100,00</b>	<b>124</b>	<b>100,00</b>	<b>102,31</b>	<b>93,23</b>

Vir: Časnik Finance d.o.o., Kadrovske evidence za leto 2008-2010.

### 3.4 Dinamika zaposlenih

Dinamiko zaposlenih v podjetju spremljamo s pomočjo bilance gibanja zaposlenih, v kateri je prikazano povečanje in zmanjšanje števila zaposlenih in tudi fluktuacija oziroma zamenjava osebja, ki jo štejemo za glavno obliko dinamike zaposlenih. Do fluktuacije prihaja zaradi najrazličnejših vzrokov. Najpogostejše so (Lipovec, 1983, str. 181):

- normalna zamenjava osebja, kamor štejemo odhajajoče zaradi upokojitve in opuščanja zaposlitve,
- nesreče pri delu in poklicne bolezni,
- ostali dejavniki, kot so: nezadovoljstvo s pogoji dela ali z delom samim, medsebojnimi odnosi in splošnimi razmerami v kolektivu, neurejene stanovanjske razmere, neustrezno nagrajevanje, itd.

Tabela 12: Bilanca gibanja zaposlenih v podjetju Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Število	Število	Število	09/08	10/09
1. Št. zaposlenih na dan 01.01	128	130	133	101,56	102,31
2. Prihodi med letom	24	10	6	41,67	60,00
3. Odhodi med letom	22	7	15	31,82	214,29
4. Št. zaposlenih na dan 31.12	130	133	124	102,31	93,23
5. Bruto število zamenjav (2+3)	46	17	21	36,96	123,53
6. Neto število zamenjav (2-3)	2	3	-9	150,00	-300,00
7. Povprečno število zaposlenih iz mesečnih stanj	130,00	131,50	128,50	101,15	97,72
<b>8. Koefficient fluktuacije odhodov (v %) (3/7)</b>	<b>16,92</b>	<b>5,32</b>	<b>11,67</b>	<b>31,44</b>	<b>218,54</b>
<b>9. Bruto koefficient fluktuacije (v %) (5/7)</b>	<b>35,38</b>	<b>12,92</b>	<b>16,34</b>	<b>36,51</b>	<b>125,88</b>
<b>10. Neto koefficient fluktuacije (v %) (6/7)</b>	<b>1,54</b>	<b>2,28</b>	<b>-7,00</b>	<b>148,05</b>	<b>-305,68</b>

Vir: Časnik Finance d.o.o., Kadrovske evidence za leto 2008-2010.

Visoka fluktuacija v podjetju običajno negativno vpliva na uspešnost poslovanja, ker je produktivnost na novo zaposlenih delavcev ob vključitvi v svoje delo in novo delovno okolje, navadno nižja. Pri tem najpogosteje izračunavamo bruto koeficient fluktuacije, ki naj bi se gibal okoli 8-10%. To naj bi bila tista stopnja fluktuacije, ki še ne pomeni problemske situacije. Iz Tabele 12 lahko razberemo, da bruto koeficient fluktuacije v podjetju Časnik Finance, krepko presega stopnjo 8–10%. V letu 2008 je koeficient znašal 35,38%. V letu 2009 je bila njegova vrednost bližje normalni vrednosti in je znašala 12,92%. V letu 2010 se je ponovno nekoliko povečala, in sicer na 16,34%. V letu 2009 se je bruto koeficient zmanjšal za 63,49% glede na leto 2008. Vzrok za zmanjšanje se skriva v zmanjšanem obsegu bruto števila zamenjav, ki je bilo leta 2009 za 63,49% nižje, kot v primerjavi z letom 2008. V letu 2008 je bila vrednost bruto koeficienta zelo visoka, saj je podjetje zapustilo 24 zaposlenih, medtem ko so v podjetju na novo zaposlili 22 posameznikov. Vzroki za odhod so bili upokožitev in odhodi v druga podjetja. Podjetje je zaradi zaostrenih gospodarskih razmer poskušalo privabiti nove, bolj sposobne tržnike oglasnega prostora, saj so prihodki na tem področju začeli upadati. Do zamenjav je prihajalo tudi na ostalih oddelkih. V letu 2010 je bil neto koeficient fluktuacije negativen (-7%), kar pomeni, da je bilo več odhodov kot prihodov. Eden od vzrokov je optimizacija delovnih procesov in nalog zaposlenih.

### 3.5 Izkoriščenost delovnega časa

Zaposleni so delovni potencial podjetja, ki ga lahko izkoristimo boljše ali slabše. Kako dobro ga izkoriščamo, je odvisno od izkoriščanja delovnega časa, ki je zaposlenim na voljo. Izkoriščenost delovnega časa ocenjujemo s pomočjo bilance koledarskega sklada delovnega časa v obdobju. Z njeno pomočjo lahko izračunamo stopnjo izkoriščenosti delovnega časa kot razmerje med številom opravljenih plačanih ur in možnim koledarskim skladom delovnih ur. Možen koledarski sklad delovnih ur izračunamo kot zmnožek povprečnega števila zaposlenih, števila delovnih dni v letu in dolžine delovnika (Lipovec, 1983, str. 183). Pri tem moramo opozoriti, da ni nujno, da so zaposleni v vseh delovnih urah, ki jih izraža podatek o številu opravljenih delovnih ur, tudi resnično delali. Velja, da slabša izkoriščenost delovnega časa pripomore tudi k slabši poslovni uspešnosti.

*Tabela 13: Izkoriščenost delovnega časa v podjetju Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Število	Število	Število	09/08	10/09
1. Povprečno število zaposlenih iz mesečnih stanj	130	131,5	128,5	101,15	97,72
2. Število delovnih dni v letu	251	254	255	101,20	100,39
3. Možen koledarski sklad delovnih ur (1*2*8 ur)	261.041	267.208	262.140	102,36	98,10
4. Število plačanih opravljenih delovnih ur	240.959	244.666	227.076	101,54	92,81
<b>5. Stopnja izkoriščenosti delovnega časa (v %) (4/3)</b>	<b>92,31</b>	<b>91,56</b>	<b>86,62</b>	<b>99,19</b>	<b>94,61</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Kadrovske evidence za leto 2008-2010.*

Iz Tabele 13 je razvidno, da ima podjetje težave z izkoriščenostjo delovnega časa. Stopnja izkoriščenosti delovnega časa je bila v vseh obravnavanih letih pod 100%. Najnižjo izkoriščenost delovnega časa je podjetje doseglo leta 2010, ko je ta znašala 86,62%. Iz izračunanih vrednosti je razvidno, da so zaposleni delali manj časa, kot bi lahko, kar je verjetno negativno vplivalo na uspešnost poslovanja.

## 4 ANALIZA POSLOVNIH FUNKCIJ

Poslovni proces je sestavljen iz delov, ki jim pravimo poslovne funkcije. Ta pojem ne opredeljujemo enotno. Za nekatere je poslovna funkcija skupek sorodnih ali istovrstnih opravil, za druge pa gre pri njej za različna, vendar med seboj povezana opravila (Lipičnik, 1994, str. 26).

### 4.1 Nabavna funkcija

Bistvo nabave je v priskrbi poslovnih prvin. V najširšem smislu štejemo v nabavo priskrbo delovnih predmetov, delovnih sredstev, delovne sile in tudi tujih storitev. V ožjem smislu štejemo v nabavo le priskrbo delovnih predmetov (Pučko, 2001, str. 75).

Temeljna naloga nabave, kot pomembne poslovne funkcije, je preskrba podjetja s surovinami, izdelavnim materialom, storitvami, energijo, pomožnim materialom, trgovinskim blagom in z vsemi potrebnimi delovnimi predmeti in storitvami za poslovanje. Poleg primerne količine materiala pa je pomembno, da je material ustrezne kakovosti, kupljen po primerni ceni in pravočasno na razpolago (Potočnik, 1996, str. 5). Za potrebe te diplomske naloge je nabavna funkcija opredeljena kot poslovna funkcija podjetja, ki skrbi za nabavno vrednost prodanega blaga in materiala ter stroške porabljenega materiala in stroške storitev.

#### 4.1.1 Obseg nabave

Iz Tabele 14 je razvidno, da je podjetju Časnik Finance po poslabšanju gospodarskih razmer v Sloveniji v letu 2009, uspelo znižati stroške storitev, kamor med drugim spadata distribucija in tisk, za 12,16% v primerjavi z letom 2008, razlog za to se skriva predvsem v optimizaciji števila strani in prilog. Leta 2009 je podjetje začelo časopis tiskati na recikliran papir, kar je doprineslo k znižanju stroškov nabavnega materiala. Leta 2010 je podjetje nadaljevalo z nižanjem stroškov tiska in distribucije, ki so se v letu 2010 znižali za 4,64% v primerjavi z letom 2009, medtem ko se je povečala nabavna vrednost prodanega materiala in stroški porabljenega materiala.

*Tabela 14: Vrednost obsega nabave prodanega blaga in materiala ter stroškov porabljenega materiala in stroškov storitev podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala (v EUR)	118.229	108.867	127.135	92,08	116,78
Stroški storitev (v EUR)	6.744.416	5.924.354	5.649.626	87,84	95,36

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.*

#### **4.1.2 Vezava obveznosti do dobaviteljev in terjatev do kupcev**

Pri oblikovanju nabavne politike je potrebno upoštevati povezanost nabavne in prodajne funkcije, med katerima se pojavlja zamik. Kupec blaga ali storitev ne izvrši plačila takoj po prevzemu, ampak z nekim časovnim zamikom. Ta čas mora podjetje samo financirati prodane količine proizvodov ali storitev (Bošnjak, 2000, str. 27). V Tabeli 15 so prikazani dnevi vezave obveznosti do dobaviteljev in terjatev do kupcev podjetja.

*Tabela 15: Vezava obveznosti do dobaviteljev in terjatev do kupcev v podjetju Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
1. Poslovni odhodki brez amortizacije (v EUR)	11.937.533	10.609.530	10.334.743	88,88	97,41
2. Čisti prihodki od prodaje (v EUR)	13.414.251	10.893.756	10.571.979	81,21	97,05
3. Povprečne terjatve do kupcev (v EUR)	1.033.576	1.023.554	1.115.176	99,03	108,95
4. Povprečne obveznosti do dobaviteljev (v EUR)	661.185	493.241	421.809	74,60	85,52
<b>5. Koeficient obračanja terjatev do kupcev (2/3)</b>	<b>12,98</b>	<b>10,64</b>	<b>9,48</b>	<b>81,97</b>	<b>89,10</b>
<b>6. Koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev (1/4)</b>	<b>18,05</b>	<b>21,51</b>	<b>24,50</b>	<b>119,14</b>	<b>113,91</b>
<b>7. Trajanje enega obrata terjatev do kupcev (v dnevih) (365/5)</b>	<b>28,12</b>	<b>34,29</b>	<b>38,5</b>	<b>121,94</b>	<b>112,28</b>
<b>8. Trajanje enega obrata obveznosti do dobaviteljev (v dnevih) (365/6)</b>	<b>20,22</b>	<b>16,97</b>	<b>14,90</b>	<b>83,94</b>	<b>87,79</b>
<b>9. Terjatve do kupcev : obveznosti do dobaviteljev (3/4)</b>	<b>1,56</b>	<b>2,08</b>	<b>2,64</b>	<b>132,75</b>	<b>127,40</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2007-2010.*

Iz Tabele 15 lahko razberemo, da se je čas enega obrata obveznosti do dobaviteljev podjetja skozi proučevana leta krajšal. Krajšanje obrata je posledica sorazmerno večjega zmanjšanja obveznosti do dobaviteljev v primerjavi z zmanjšanjem odhodkov iz poslovanja (brez amortizacije in odpisov) v enakem obdobju. V letu 2008 je en obrat obveznosti do dobaviteljev trajal 20,22 dni. V letu 2009 se je trajanje obrata zmanjšalo na 16,97 dni. V letu 2010 je en obrat trajal 14,90 dni. Čas trajanja enega obrata terjatev do kupcev je v letu 2008 znašal 28,12 dni. Leta 2009 se je čas trajanja obrata povečal za 21,94% na 34,29 dni, leta 2010 se je povečal na 38,50 dni, kar je 12,28% povečanje glede na leto poprej. Razmerje med terjatvami do kupcev in obveznostmi do dobaviteljev kaže, da se je plačilna disciplina podjetja skozi proučevana leta izboljšala, medtem ko se je plačilna disciplina kupcev poslabšala. Skozi celotno opazovano



obdobje je imelo podjetje v povprečju več terjatev do kupcev kot obveznosti do dobaviteljev. Daljšanje trajanja enega obrata terjatev do kupcev slabo vpliva na poslovanje podjetja, saj to pomeni, da stranke slabo plačujejo. Več kot je takšnih terjatev večja je verjetnost, da družba ne bo dobila plačila in bo morala del terjatev odpisati. Podjetje terjatve za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku izkazujejo kot dvomljive ali sporne. Za njih se obračuna popravek vrednosti v breme prevrednotenih poslovnih odhodkov, pri tem pa podjetje upošteva, da morajo biti prikazane z utemeljenim poplačljivim zneskom. Podjetje ločeno prikazuje terjatve, ki so dvomljive ali sporne. Loči: terjatve v tožbi, terjatve v prisilni poravnavi in terjatve v stečajnem postopku. Za te vrste terjatev oblikuje 100% popravek.

*Tabela 16: Gibanje popravka vrednosti terjatev (v EUR) podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
Stanje 1.1.	132.804	99.992	138.249	75,29	138,26
Povečanje	79.401	80.090	55.512	100,87	69,31
Odprava	110.447	39.207	47.073	35,50	120,06
<b>Skupaj</b>	<b>101.759</b>	<b>140.876</b>	<b>146.689</b>	<b>138,44</b>	<b>104,13</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.*

Iz Tabele 16 je razvidno, da je podjetje v letu 2010 v primerjavi z letom 2008 in 2009 oblikovalo najvišji popravek vrednosti terjatev, kar kaže na to, da v podjetju pričakujejo dodatno poslabšanje plačilne discipline oziroma dvomijo, da bo določen del terjatev poravnani. Podjetje je leta 2010 sprejelo novo pravilo, ki od zaposlenih zahteva, da pred začetkom poslovnega sodelovanja z novimi in obstoječimi strankami, preverijo njihovo plačilno sposobnost (angl. *credit check*).

## **4.2 Analiza storitev oz. proizvodnje**

Časopisna dejavnost je hibrid med proizvodno in storitveno dejavnostjo. Časopisno podjetje se ukvarja z izdajanjem časopisa, ki je končni izdelek intelektualnega in raziskovalnega razmišljanja novinarjev. Končni produkt so gospodarske, finančne in politične informacije natisnjene na papir.

### **4.2.1 Stroški proizvodnje**

Pri razdelitvi stroškov sem si pomagala z razdelitvijo stroškov v naravne vrste, to so: stroški materiala, stroški storitev, amortizacija, odpis zalog in terjatev, stroški dela ter stroški dajatev (SRS 16, 2006, str. 80-81).

Tabela 17: Obseg (v EUR) in struktura (v %) stroškov podjetja Časnik Finance po naravnih vrstah v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	09/08	10/09
1. Stroški blaga in materiala	118.229	0,98	108.867	1,00	127.135	1,21	92,08	116,78
2. Stroški storitev	6.744.416	55,62	5.924.354	54,63	5.649.626	53,96	87,84	95,36
3. Amortizacija	175.628	1,45	153.508	1,42	68.118	0,65	87,41	44,37
4. Odpisi zaloge in terjatev	11.638	0,10	82.067	0,76	67.859	0,65	705,17	82,69
5. Stroški dela	5.026.642	41,46	4.450.565	41,04	4.485.872	42,84	88,54	100,79
6. Stroški dajatev	48.245	0,40	125.744	1,16	72.109	0,69	260,64	57,35
<b>Skupaj</b>	<b>12.124.799</b>	<b>100,00</b>	<b>10.845.105</b>	<b>100,00</b>	<b>10.470.719</b>	<b>100,00</b>	<b>89,45</b>	<b>96,55</b>

Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.

Iz Tabele 17 lahko razberemo, da največji delež stroškov predstavljajo stroški storitev in stroški dela. Deleži posameznih postavk se v proučevanih obdobjih niso občutno spremenili, vendar lahko opazimo zmanjševanje deleža stroškov storitev v opazovanem obdobju in povečanje deleža stroškov dela. Skupni stroški v letu 2009 so znašali 10.845.105 EUR, kar je 10,55% manj kot leta 2008. Leta 2010 so se ponovno zmanjšali in sicer za 3,45%, glede na leto poprej. Podjetje je v letu 2009 najbolj zmanjšalo stroške storitev in sicer za 820.062 EUR, kar je 12,16% znižanje. V letu 2009 so se občutno znižali tudi stroški dela in sicer za 576.078 EUR oziroma 11,46% glede na leto 2008. Leta 2010 je podjetju ponovno uspelo znižati stroške storitev, tokrat za 247.728 EUR, oziroma 4,64% v primerjavi z letom 2009. Stroški dela so se v letu 2010 v primerjavi z letom 2009 kljub zmanjšanju števila zaposlenih nekoliko povečali, in sicer za 35.307 EUR, oziroma 0,79%. Višji stroški dela so posledica odpravnin ob upokojitvi in vrnitev zaposlenih iz porodniškega dopusta.

#### 4.2.2 Nacionalna raziskava branosti

Kot merilo uspešnosti opravljanja storitev informiranja sem uporabila podatek Nacionalne raziskave branosti (NRB), ki se izvaja pod formalnim okriljem Slovenske oglaševalske zbornice (SOZ), ki s tem dokazuje svojo zavezo – tvorno prispevati k urejanju oglaševalskega trga. NRB je (Kaj je NRB?, 2011):

- prva raziskava v Sloveniji, ki je nastala kot plod skupnega dela medijev, oglaševalcev ter agencij in z upoštevanjem potreb vseh treh delov oglaševalskega trikotnika;
- prva sindicirana raziskava neprofitnega značaja;
- prva raziskava, ki je vodena in nadzorovana s strani skupnega industrijskega telesa, kakršna je praksa v razvitem svetu.

Osnovne lastnosti modela zbiranja podatkov (Opis raziskave, 2011):

- osebno, računalniško podprto anketiranje (CAPI);
- vzorec na podlagi CRP (Centralni register prebivalstva);
- predhodni dopis / obvestilo anketirancu;
- kompleksen model zagotavljanja enakomernosti dnevnih vzorcev;
- nagrajevanje sodelujočih v anketi;
- redno zaposleni anketarji.

Tabela 18 prikazuje rezultate Nacionalne raziskave branosti v letih 2008, 2009 in 2010 za tri proizvode podjetja Časnik Finance.

*Tabela 18: Doseg (število) ene izdaje časopisa Finance, revije Manager in revije Moje finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
Število dosega ene izdaje časopisa Finance	53.000	48.000	57.000	90,57	118,75
Število dosega ene izdaje revije Manager	15.000	18.000	18.000	120,00	100,00
Število dosega ene izdaje revije Moje finance	53.000	55.000	52.000	103,77	94,55

*Vir:* Valutni podatki, 2011.

Iz Tabele 18 lahko razberemo da se je branost posamezne izdaje časopisa Finance v letu 2009 zmanjšala za 9,43% v primerjavi z letom 2008. Leta 2010 je podjetje povečalo branost posamezne izdaje za 18,75% glede na leto 2009. Revija Manager je z vidika pridobivanja novih bralcev unikatna, saj gre za revijo namenjeno managerjem in zaposlenim na višjih položajih, ki se pri svojem delu srečujejo z vodenjem podjetja ali posameznega oddelka. Ozka tematika revije ne omogoča doseganja velike rasti branosti. Kljub temu dejstvu je Nacionalna raziskava branosti v letu 2009 zabeležila 20% rast v primerjavi z letom 2008, leta 2010 ni bilo sprememb. Podjetje je imelo ob uvajanju revije Moje Finance na trg visoke cilje. V nasprotju z revijo Manager, je revija namenjena širokemu krogu bralcev, ki jih zanima varčevanje, primerjava cen najrazličnejših storitev in vse kar je povezano s financami. Od začetka izdajanja revije Moje Finance je podjetje beležilo hitro rast branosti. Leta 2008 je eno izdajo prebralo 53.000 posameznikov. Leta 2009 se je branost posameznih izdaj kljub gospodarski krizi povečala za 3,77% v primerjavi z letom 2008, in sicer na 55.000.

V Tabeli 19 je prikazano število bralcev na prodani izvod časopisa Finance, revije Manager in revije Moje finance. Podatek pove koliko bralcev prebere posamezni izvod in je pomemben zato, ker večje število bralcev enega izvoda, časopisni hiši predstavlja boljše možnosti za povečanje števila naročnikov. Pri tem je pomembno, da ima podjetje dobro razvit naročniški oddelek, ki vseskozi deluje v smeri pridobivanja novih naročnikov.

Tabela 19: Število bralcev na prodani izvod časopisa Finance, revije Manager in revije Moje finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
Časopis Finance	3,3	2,8	3,4	90,57	118,75
Revija Manager	0,9	1,1	1,1	120,00	100,00
Revija Moje finance	3,1	3,2	3,1	103,77	94,55

Vir: Valutni podatki, 2011.

Največ bralcev na posamezni izvod ima časopis Finance, ki je glavni produkt podjetja. Branost časopisa se je v letu 2009 zmanjšala za 9,43% glede na leto 2008, vendar pa se je v letu 2010 povečala za 18,75% glede na leto 2009. Revija Manager je v letu 2009 zabeležila 20% rast v primerjavi z letom 2008, leta 2010 ni prišlo do sprememb. Revija Moje finance je leta 2009 zabeležila 3,77% rast v primerjavi z letom 2008, leta 2010 pa 5,45% znižanje branosti v primerjavi z letom 2009.

### 4.3 Prodajna funkcija

Prodaja je faza v poslovnem procesu, ki mora na temelju proučevanja prodajnega trga usmerjati proizvodnjo, hkrati pa pridobivati kupce za proizvode oziroma storitve podjetja ob primerni prodajni ceni, ob ustreznem pospeševanju prodaje ter ob uporabi ustreznih prodajnih poti in metod. S prodajo prehajajo proizvodi v last kupcev, njihova vrednost pa se podjetju pretvori sprva največkrat v terjatev do kupca, kasneje s plačilom pa v obliko denarnih sredstev (Pučko, 2001, str. 112-113).

Časnik Finance se pri svojem poslovanju srečuje s tremi vrstami prodaje. Pri prvi gre za prodajo časopisov in revij, pri drugi gre za prodajo oglasnega prostora v časopisih, revijah in na spletnih straneh, pri tretji pa gre za prodajo vstopnic za dogodke, ki jih prireja Poslovna akademija Časnika Finance, ter prodajo sponzorstev teh dogodkov. Zaradi nedostopnosti podatkov sem bolj podrobno razčlenila le prodajo edicij časopisa Finance, ki je glavni produkt podjetja.

#### 4.3.1 Obseg in struktura prodaje časopisa Finance

Prodajo časopisa Finance sem analizirala s pomočjo podatkov Revidiranja prodanih naklad (RPN), ki je skupen projekt večine slovenskih založnikov in se izvaja pod okriljem Slovenske oglaševalske zbornice (SOZ).

Opis kategorij naklade časopisa Finance (Revidiranje prodanih naklad, 2011):

- **Tiskana naklada** = število uporabnih izvodov, ki so bili prevzeti v tiskarni (po dobavnici) ali kot izhaja iz računa, ki ga je tiskar izstavil izdajatelju.

- **Naročniška prodaja** = povprečno število izvodov, ki so bili distribuirani z neposredno dostavo ali po pošti znanim domačim naročnikom. Naročnikom mora biti izstavljen račun, ki je osnova za ugotavljanje števila naročniških izvodov. Za prodano naročniško prodajo se štejejo prodani izvodi po najmanj 60% cene na naslovnici v času fakturiranja. Naklade, prodane s ceno med 60% in 25% cene na naslovnici se vodijo v posebni kategoriji. Izvodi, prodani po promocijskih cenah se ne štejejo v to kategorijo, če ta cena velja manj od enega leta. Za prodane naročniške izvode se štejejo poimensko naslovljeni izvodi. Pri vezanih naročninah se v naročniško prodajo ne šteje izvod, ki je nagrada oziroma dodan osnovnim paketom.
- **Kolportažna prodaja** = število izvodov, ki so bili dejansko prodani po objavljeni ceni v kioskih, trgovinah, knjigarnah, v ulični prodaji in drugih prodajalnah na slovenskem trgu. Število se ugotavlja s pomočjo dobavnic in računov ter podatkov o t.i. "remitendi" (vrnjenih izvodih) in neprodanih izvodih, ki jih je distributer poslal v uničenje.
- **Prodana naklada** = naročniška + kolportažna prodaja po Sloveniji in v tujini, kolikor prodaja v tujini ustreza splošnim kriterijem o kolportažni ali o naročniški prodaji iz tega pravilnika. V to kategorijo sodi tudi paketna prodaja.
- **Brezplačni izvodi** = število izvodov, ki so redno distribuirani na znane naslove brezplačno (kot je razvidno iz seznama izdajateljcev); v to kategorijo sodijo tudi izvodi, ki jih prejmejo zaposleni oziroma sodelavci izdajatelja, ter izvodi, ki si jih izdajatelji izmenjujejo za potrebe informiranja oz. branja in za podobne primere.
- **Promocijski izvodi** = število izvodov, ki so bili razdeljeni ob posebnih priložnostih (sprejemi, konference in podobni primeri) ali jih bralec prejme brezplačno na prevoznem sredstvu oz. drugem javnem mestu, ali ki jih podjetje pošilja ali distribuira po drugih poteh z namenom promocije oziroma pridobivanja novih naročnikov.
- **Dokazni ali arhivski izvodi** = število izvodov, ki se razpošlje agencijam, oglaševalcem ali drugim organizacijam oz. naročnikom kot dokazno gradivo oziroma se hrani pri izdajatelju kot dokazno gradivo (praviloma ti izvodi niso namenjeni branju).
- **Distribuirana naklada** = prodana naklada + brezplačni izvodi + promocijski izvodi + prodana in naročniška naklada, prodana s popustom, ki je večji od 40%; v to kategorijo sodijo tudi samostojne priloge časnikov ali revij, ki niso v prosti prodaji.
- **Posebna razkritja** = paketna in naročniška prodaja po ceni, ki je manjša od 60% cene na naslovnici v času fakturiranja.

*Tabela 20: Preglednica revidiranih prodanih naklad časopisa Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

Obdobje	Število izdaj v obdobju	Tiskana naklada	Naročniška prodaja	Kolportažna prodaja	Prodana naklada	Brezplačni izvodi	Promocijski izvodi	Dokazni ali arhivski izvodi	Distribuirana naklada	Posebna razkritja
2008	251	67.599	53.027	1899	54.926	3.931	267	222	61.954	3.345
2009	254	66.866	48.437	1616	50.514	6.435	308	159	62.031	4.775
2010	258	67.067	47.629	1661	49.890	7.697	1.367	176	62.298	2.830

*Vir: Preglednica revidiranih prodanih naklad, 2011.*

Iz Tabele 20 lahko razberemo močan upad prodanih izvodov časopisa Finance v opazovanem obdobju. Prodana naklada se je iz 54.926 izvodov v letu 2008 zmanjšala na 49.890 izvodov v letu 2010. Število naročenih izvodov in kolportажne prodaje se je torej zmanjšalo za 5.036 izvodov. Iz tabele je razvidno, da se je podjetje leta 2009 in 2010 trudilo pridobiti nove bralce z akcijami povezanimi s pospeševanjem prodaje. Ena od teh je bila akcija 21 dni brezplačnega prejetja časopisa Finance. Podjetje je prodajo poskušalo povečati tudi z razdeljevanjem promocijskih izvodov na različnih dogodkih in s popusti ob sklepanju naročin. V letu 2009 je podjetje razdelilo 2.504 brezplačnih izvodov več, kot v letu 2008 in 41 promocijskih izvodov več, kot v letu 2008, poleg tega so povečali prodajo izvodov po ceni nižji od 60% uradne cene za 1.430 izvodov, v primerjavi z letom 2008. Kljub temu se je naročniška prodaja v letu 2009 zmanjšala za 4.590 izvodov v primerjavi z letom 2008, kolportажna prodaja pa se je zmanjšala za 283 izvodov v primerjavi z letom 2008. Podjetje je v letu 2010 še agresivneje pristopilo do privabljanja novih bralcev in v letu 2010 razdelilo 1.262 brezplačnih izvodov več kot v letu 2009. Močno se je povečalo razdeljevanje promocijskih izvodov, in sicer so v letu 2010 razdelili 1.059 izvodov več, kot leta 2009. Število prodanih izvodov po ceni manjši od 60% redne cene se je medtem zmanjšalo za 1.945 izvodov v primerjavi z letom 2009. Kljub temu so v letu 2010 zabeležili ponoven upad naročniške prodaje, in sicer za 808 izvodov, kolportажna prodaja pa se je v primerjavi z letom 2009 povečala za 45 izvodov.

#### **4.4 Finančna funkcija**

Poslovne finance so vse aktivnosti, ki jih podjetja izvajajo na področju pridobivanja finančnih sredstev in upravljanja z njimi (Berk, Lončarski & Zajc, 2002, str. 4). Financiranje je za razliko od drugih faz poslovnega procesa (nabava, proizvodnja, prodaja) delni proces, ki je nekako prisoten pri odvijanju vseh drugih delnih procesov v podjetju. Financiranje podjetja delimo na dva dela, in sicer na pasivno financiranje in aktivno financiranje. Prvo se nanaša na nabavljanje finančnih virov oziroma finančnih sredstev, aktivno financiranje pa pomeni vlaganje finančnih sredstev v druge oblike sredstev podjetja. Zato aktivno financiranje ustvarja določeno konstitucijo sredstev podjetja. Pasivno financiranje pa ustvarja povsem določeno konstitucijo obveznosti do virov sredstev. Z ustvarjeno konstitucijo sredstev in obveznosti do virov sredstev so vzpostavljena tudi povsem določena razmerja med sredstvi in obveznostmi do virov sredstev (Pučko, 2001, str. 128-129).

Naloga finančne funkcije je, da zbira in upravlja s sredstvi na tak način, da maksimizira vrednost podjetja. Med aktivnosti finančne funkcije spada: predvidevanje in planiranje financiranja, odločanje o investicijah, koordinacija in nadzor nad financami, upravljanje s kapitalom na kapitalskih trgih in obvladovanje poslovnih tveganj (Brigham & Houston, 2003, str. 10-11). Informacijsko osnovo za analizo financiranja nam dajeta predvsem bilanca stanja in izkaz denarnih tokov. Bilanca stanja je presek vrednosti postavk aktive in pasive podjetja v določenem trenutku, zato moramo pri tolmačenju bilance stanja in kazalcev, izračunanih na njeni osnovi, upoštevati dejstvo, da se nenehno spreminja. V grobem lahko razdelimo kazalce, izračunane na osnovi bilance stanja, v dve skupini (Franetič, 1995, str. 129-130):

- kazalce plačilne sposobnosti, ki kažejo kratkoročno finančno stabilnost podjetja ter
- kazalce, ki kažejo dolgoročno finančno stabilnost podjetja.

Kratkoročna finančna stabilnost oziroma plačilna sposobnost se kaže v sposobnosti podjetja, da ob dospelosti tekoče poravnava svoje obveznosti. Dolgoročna finančna stabilnost se odraža v strukturi naložb in virov financiranja podjetja, ki obeta, da bo podjetje lahko tudi na dolgi rok plačilno sposobno. Podjetje je lahko kratkoročno plačilno sposobno, dolgoročno pa ni. Lahko je tudi obratno. Podjetje ima lahko občasno težave s poravnavo svojih obveznosti, medtem ko je dolgoročno plačilno sposobno. Glavna naloga podjetja je zagotavljanje dolgoročne plačilne sposobnosti. V tem primeru – ob operativno ustrezno usposobljeni finančni službi – tudi s kratkoročno plačilno sposobnostjo nima večjih težav (Franetič, 1995, str. 130).

#### 4.4.1 Obseg in struktura obveznosti do virov sredstev

Spremljanje in ocenjevanje obsega in strukture obveznosti do virov sredstev kaže usmerjati na ugotavljanje, od katerih virov nabavlja podjetje finančne vire, kakšno sestavo virov ima in tudi, koliko je ta sestava ustrezna (Pučko, 2001, str. 131). Tabela 21 prikazuje obseg in strukturo obveznosti do virov sredstev podjetja Časnik Finance d.o.o..

*Tabela 21: Obseg (v EUR) in struktura (v %) obveznosti do virov sredstev podjetja Časnik Finance*

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	09/08	10/09
<b>1. Kapital</b>	<b>2.999.278</b>	<b>50,00</b>	<b>3.203.204</b>	<b>60,52</b>	<b>3.279.300</b>	<b>61,57</b>	<b>106,80</b>	<b>102,38</b>
a. Vpoklicni kapital	2.899.307	96,67	2.848.981	88,94	2.795.860	85,26	98,26	98,14
b. Kapitalske rezerve	243.637	8,12	239.408	7,47	234.943	7,16	98,26	98,14
c. Rezerve iz dobička	-	0,00	5.741	0,18	12.425	0,38	-	216,42
d. Preneseni čisti poslovni izid	-143.666	- 4,79	-	0,00	107.040	3,26	0,00	-
e. Čisti poslovni izid poslovnega leta	-	0,00	109.073	3,41	129.032	3,93	-	118,30
<b>2. Rezervacije in dolgoročne PČR</b>	<b>229.254</b>	<b>3,82</b>	<b>107.741</b>	<b>2,04</b>	<b>134.791</b>	<b>2,53</b>	<b>47,00</b>	<b>125,11</b>
<b>3. Kratkoročne obveznosti</b>	<b>1.307.583</b>	<b>21,80</b>	<b>810.609</b>	<b>15,32</b>	<b>830.120</b>	<b>15,59</b>	<b>61,99</b>	<b>102,41</b>
<b>4. Kratkoročne pasivne časovne razmejitev</b>	<b>1.462.124</b>	<b>24,38</b>	<b>1.171.335</b>	<b>22,13</b>	<b>1.081.627</b>	<b>20,31</b>	<b>80,11</b>	<b>92,34</b>
<b>Skupaj pasiva</b>	<b>5.998.239</b>	<b>100,00</b>	<b>5.292.890</b>	<b>100,00</b>	<b>5.325.838</b>	<b>100,00</b>	<b>88,24</b>	<b>100,62</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.*

Iz Tabele 21 lahko razberemo, da se je vrednost celotne pasive podjetja v letu 2009 zmanjšala za 11,76% v primerjavi z letom 2008. Do zmanjšanja je prišlo zaradi zmanjšanja rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev, kratkoročnih obveznosti in kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev. Omeniti je treba, da se je v primerjavi z letom 2008, v letu 2009 zaradi povečanja rezerv iz dobička in povečanja čistega poslovnega izida, povečala vrednost kapitala za

6,80%. Leta 2010 se je vrednost celotne pasive v primerjavi z letom 2009 nekoliko povečala, in sicer za 0,62%. Ponovno se je povečal kapital podjetja, tokrat za 2,38%. Ponovno so se povečale rezerve iz dobička (za 116,42%) in čisti poslovni izid (za 18,30%), v primerjavi z letom 2009. Povečale so se tudi rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve in sicer za 25,11% glede na leto 2009, prav tako pa so se povečale kratkoročne obveznosti, in sicer za 2,41% glede na leto 2009. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve, ki zajemajo vnaprej pobrane naročnine, so se v letu 2010 ponovno zmanjšale, ker se je zmanjšalo število naročnin na časopis in revije. Struktura obveznosti do virov sredstev podjetja se v obravnavanem obdobju ni bistveno spremenila. Vsa tri leta največji delež predstavlja kapital s 50-60% deležem, sledijo kratkoročne pasivne časovne razmejitve z 20-24% deležem. Pasivne časovne razmejitve podjetja v glavnini predstavljajo kratkoročno odložene prihodke, ki se nanašajo na razmejene prihodke od vnaprej plačanih naročnin. Preostali znesek predstavljajo vračunani stroški. Sledijo kratkoročne obveznosti s 15-22% deležem, najmanjši delež v obravnavanih letih pa predstavljajo rezervacije in dolgoročne PČR z 2-4% deležem.

#### 4.4.2 Finančna varnost

Sodbo o obstoju problemskega položaja lahko oblikujemo z izračunom dveh samostojnih kazalcev:

- stopnja kapitalizacije oziroma finančna varnost (5) in
- stopnja zadolženosti (6).

$$\text{stopnja kapitalizacije} = \frac{\text{trajni viri}}{\text{vsi viri}} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (5)$$

$$\text{stopnja zadolženosti} = \frac{\text{tuji viri}}{\text{vsi viri}} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (6)$$

Tabela 22: Stopnja kapitalizacije (v %) in stopnja zadolženosti (v %) podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
1. Kapital v EUR (trajni viri)	2.999.278	3.203.204	3.279.300	106,80	102,38
2. Dolgovi v EUR (tuji viri)	2.998.961	2.089.686	2.046.538	69,68	97,94
3. Skupaj obveznosti do virov sredstev v EUR (skupni viri)	5.998.239	5.292.890	5.325.838	88,24	100,62
<b>4. Stopnja kapitalizacije (1/3) (v %)</b>	<b>50,00</b>	<b>60,52</b>	<b>61,57</b>	<b>121,03</b>	<b>101,74</b>
<b>5. Stopnja zadolženosti (2/3) (v %)</b>	<b>50,00</b>	<b>39,48</b>	<b>38,43</b>	<b>78,97</b>	<b>97,33</b>
<b>6. Kvocient med lastnimi in tujimi sredstvi (1/2)</b>	<b>1,00</b>	<b>1,53</b>	<b>1,60</b>	<b>153,27</b>	<b>104,53</b>



Tabela 22 prikazuje, da je stopnja kapitalizacije oziroma finančna varnost podjetja v letu 2008 znašala 50%, leta 2009 se je povečala na 60,52%, leta 2010 se je ponovno povečala, in sicer na 61,57%. Podjetje je v letu 2009, v primerjavi z letom 2008, z lastnim kapitalom pokrivalo 21,03% več obveznosti do virov sredstev, v letu 2010 se je pokritost povečala za 1,74% glede na leto 2009. Povečanje stopnje kapitalizacije podjetja v proučevanih letih je posledica povečanja kapitala, ki je podrobno analizirano v Tabeli 21. Stopnja kapitalizacije se je v letih 2009 in 2010 povečevala tudi na račun zmanjševanja dolgov v teh letih. Dolgovi podjetja so se v letu 2009 zmanjšali za 30,32% glede na leto 2008, v letu 2010 so se zmanjšali za 2,06% glede na leto 2009.

Dolgovi predstavljajo kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev in do družb v skupini, prejete predujme in varščine, obveznosti do delavcev, obveznosti do države in druge kratkoročne poslovne obveznosti. Iz tabele lahko razberemo, da je bilo v letu 2008 50% sredstev financiranih s tujim kapitalom, kar ne predstavlja večjega tveganja za nezmožnost normalnega plačevanja obresti in vračanja dolgov. Vrednost stopnje zadolženosti se je leta 2009 znižala na 39,48%, prav tako se je znižala leta 2010, in sicer na 38,43%. Kvocien med trajnimi in tujimi viri se je v letu 2009 glede na leto 2008 povečal za 53,27%, v letu 2010 se je povečal za 4,53% glede na leto 2009. V vseh treh letih je bil večji od 1, kar pomeni, da je podjetje z lastnimi viri financiralo več sredstev kot s tujimi viri. Povečanje kvocienta kaže na to, da podjetje ni v veliki meri izkoriščalo finančnega vzvoda. Ker je pri izkoriščanju finančnega vzvoda pomembno, da podjetje z izposojenimi denarnimi sredstvi ustvarja dobiček, lahko neizkoriščanje le-tega nakazuje na to, da podjetje ne vidi novih potencialno uspešnih projektov, ki bi podjetju prinesli dobiček.

#### **4.4.3 Plačilna sposobnost**

Gospodarska družba je plačilno sposobna, če ima več ali vsaj toliko denarja, kot so v plačilo zapadle obveznosti, torej govorimo predvsem o kratkoročnem vidiku. Če pride pri preoblikovanju sredstev iz denarja v druge oblike in nazaj do kakšnih motenj, imamo probleme pri pokrivanju v plačilo zapadlih obveznosti in gospodarska družba lahko postane plačilno nesposobna. Plačilno sposobnost lahko družba popravi tako, da pospeši obračanje svojih sredstev ali da jih poveča ob takih obveznostih do virov sredstev, ki ne zapadejo v plačilo hitro (Turk, 1996, str. 304). Pri kazalnikih plačilne sposobnosti primerjamo posamezne postavke sredstev s posameznimi postavkami obveznosti do virov sredstev, torej izhajajo iz vodoravne analize bilance stanja. Kratkoročni koeficient ali količnik obratne likvidnosti je opredeljen kot razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi in naj bi dosegal vrednost vsaj 2. Pospešeni koeficient ali količnik hitrega preizkusa likvidnosti je opredeljen kot razmerje med vsoto likvidnih sredstev in kratkoročnih terjatev ter kratkoročnimi obveznostmi, in naj bi po izkustvu znašal vsaj 1. Hitri koeficient ali količnik denarne likvidnosti je opredeljen kot razmerje med likvidnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi in bi moral biti najmanj 0,1 optimalno pa 0,5 (SRS, 2006).

Tabela 23: Koeficienti plačilne sposobnosti podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
1. Likvidna sredstva (v EUR)	273.602	207.026	72.896	75,67	35,21
2. Kratkoročne poslovne terjatve (v EUR)	1.158.807	1.090.577	1.264.505	94,11	115,95
3. Kratkoročna sredstva (v EUR)	5.649.965	5.134.127	5.195.868	90,87	101,20
4. Kratkoročne poslovne obveznosti (v EUR)	1.307.583	810.609	830.120	61,99	102,41
<b>5. Hitri koeficient (1/4)</b>	<b>0,21</b>	<b>0,26</b>	<b>0,09</b>	<b>122,06</b>	<b>34,38</b>
<b>6. Pospešeni koeficient ((1+2)/4)</b>	<b>1,10</b>	<b>1,60</b>	<b>1,61</b>	<b>146,13</b>	<b>100,64</b>
<b>7. Kratkoročni koeficient (3/4)</b>	<b>4,32</b>	<b>6,33</b>	<b>6,26</b>	<b>146,58</b>	<b>98,82</b>
<b>8. Kratkoročne terjatve / kratk. obveznosti (2/4)</b>	<b>0,89</b>	<b>1,35</b>	<b>1,52</b>	<b>151,81</b>	<b>113,22</b>

Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.

Tabela 23 prikazuje večje zmanjšanja kratkoročnih obveznosti podjetja, kot je bilo zmanjšanje likvidnih sredstev. Hitri koeficient v letu 2009 se je v primerjavi z letom 2008 povečal za 22,06% in se je s tem še zmeraj gibal znotraj teoretičnih vrednosti od 0,1 do 0,5. Leta 2010 so se podjetju močno zmanjšala likvidna sredstva, hkrati pa so se povečale kratkoročne obveznosti, s čimer se je hitri koeficient zmanjšal za 65,62% glede na leto 2009 in s tem padel pod teoretično minimalno vrednost 0,1. Kratkoročni koeficient meri sposobnost podjetja poravnati kratkoročne obveznosti z denarjem in ostalimi gibljivimi sredstvi, kot so kratkoročni vrednostni papirji in zaloge (Mramor, 1993, str. 166). Kratkoročni koeficient podjetja Časnik Finance je v vseh treh opazovanih letih presegal teoretično minimalno vrednost 2 in se je vsako leto povečal. Pospešeni koeficient je v vseh treh opazovanih obdobjih presegal vrednost 1 in se je prav tako vsako leto povečal. Leta 2009 se je povečal za 46,13% glede na leto 2008, leta 2010 se je povečal za 0,64% glede na leto 2009. Vsi kazalci kažejo, da je bilo podjetje v opazovanem obdobju plačilno sposobno.

#### 4.4.4 Finančna stabilnost

Finančna stabilnost je zmožnost podjetja, da ob zapadlosti poravna vse svoje obveznosti iz naslova financiranja. Finančna stabilnost je torej sposobnost poravnavanja vseh dolgov in vrnitev vloženega kapitala lastnikom. Finančno stabilnost v podjetju ugotavljamo na podlagi podbilance dolgoročno vezanih sredstev in virov sredstev. Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev ali količnik finančne stabilnosti, kot razmerje med dolgoročnimi viri sredstev in dolgoročno vezanimi sredstvi, naj bi imel vrednost 1. Če je njegova vrednost manjša od ena, bo podjetje verjetno imelo težave pri ohranjanju svoje likvidnosti, kajti del dolgoročnih vezanih sredstev financira s kratkoročnimi viri. Količnik finančne stabilnosti naj tudi ne bi pomembneje presegal vrednosti ena. Če jo presega, to pomeni, da ima podjetje prevelike dolgoročne vire sredstev, kar je praviloma nesmotrno, ker preveč angažiranih lastnih sredstev onemogoča podjetju izkoriščati finančni vzvod, in ker so dolgoročni viri sredstev praviloma dražji od kratkoročnih virov (Pučko, 2001, str. 141).

V podjetju lahko izračunamo naslednje kazalnike finančne stabilnosti (SRS 2006, str. 213):

- koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev oziroma stopnja samofinanciranja (kapital / osnovna sredstva),
- koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev (kapital / dolgoročna sredstva),
- koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev ali količnik finančne stabilnosti (vsota kapitala in dolgoročnih dolgov ter dolgoročnih rezervacij / dolgoročna sredstva),
- koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in normalnih zalog (vsota kapitala in dolgoročnih dolgov ter dolgoročnih rezervacij / dolgoročna sredstva + zaloge).

*Tabela 24: Kazalci finančne stabilnosti podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
1. Trajni kapital (v EUR)	2.999.278	3.203.204	3.279.300	107	102,38
2. Osnovna sredstva (v EUR)	152.550	66.656	70.728	43,69	106,11
3. Dolgoročna sredstva (v EUR)	320.793	158.763	129.966	49,49	81,86
4. Dolgoročni viri sredstev (v EUR)	3.228.532	3.310.945	3.414.091	102,55	103,12
5. Zaloge (v EUR)	27.225	34.226	29.693	125,71	86,76
<b>6. Koef. kapitalske pokritosti osnovnih sredstev (1/2)</b>	<b>19,66</b>	<b>48,06</b>	<b>46,36</b>	<b>244,42</b>	<b>96,48</b>
<b>7. Koef. kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev (1/3)</b>	<b>9,35</b>	<b>20,18</b>	<b>25,23</b>	<b>215,80</b>	<b>125,06</b>
<b>8. Količnik finančne stabilnosti (4/3)</b>	<b>10,06</b>	<b>20,85</b>	<b>26,27</b>	<b>207,22</b>	<b>125,96</b>
<b>9. Koef. dolg. pokritosti dolg. sredstev in norm. zalog (4/(3+5))</b>	<b>9,28</b>	<b>17,16</b>	<b>21,38</b>	<b>184,93</b>	<b>124,64</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.*

Iz zgornje tabele lahko razberemo, da ima podjetje veliko dolgoročnih virov sredstev, ki so se v proučevanih letih povečali. Količnik finančne stabilnosti močno presega vrednost 1, kar pomeni, da je finančno poslovanje podjetja stabilno, vendar pa po Pučkovi mnenju to pomeni, da podjetje ne izkorišča finančnega vzvoda. Zavedati se moramo, da se v finančnem vzvodu skriva tudi mnogo nevarnosti za podjetje, ki jih je razkrila ravno tokratna kriza zadolževanja. Z uporabo finančnega vzvoda namreč pride tudi povečano tveganje. Poleg doseganja večje donosnosti se vzporedno povečujejo tudi potencialne izgube. Leta 2009 se je povečal količnik finančne stabilnosti na 20,85, kar je 107,22% več kot v primerjavi z letom 2008. Leta 2010 je količnik znašal 26,27, kar je 25,96% več kot leto poprej. Dolgoročna pokritost sredstev in zalog je leta 2009 znašala 17,16, povečala se je za 84,93% v primerjavi z letom 2008. Leta 2010 se je povečala na 21,38, kar je 24,64% več kot leto poprej. Koeficient kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev je leta 2009 znašal 20,18, kar je 115,80% več kot leta 2008. Leta 2010 je znašal 25,23, kar je 25,06% več kot leta 2009. Stopnja samofinanciranja je v letu 2009 znašala 48,06, kar je 144,42% več kot leta 2008. Leta 2010 je znašala 46,36, kar je 3,52% manj kot leta 2009.

## 5 ANALIZA POSLOVNEGA IZIDA IN USPEŠNOSTI POSLOVANJA

Poslovni izid ali poslovni rezultat podjetja je razlika med prodajno vrednostjo ali prihodki in med zanjo potrebnimi stroški. Razlika je dobiček, kadar je pozitivna, in izguba, kadar je negativna. Dobiček omogoča širjenje poslovanja, izguba vodi v njegovo upadanje. Podjetje je uspešno, če ustvarja dobiček in neuspešno, če ima izgubo. (Pučko et al., 2000, str. 216). Najpogosteje zastavljeni cilji poslovanja so (Mramor, 1993, str. 17):

- maksimiranje dobička,
- maksimiranje prodaje,
- maksimiranje tržnega deleža,
- preživetje,
- doseganje zadovoljive ravni dobička.

Običajno se uspeh podjetja ugotavlja za obdobje enega leta, lahko pa tudi za krajša obdobja, kar je v nekaterih primerih zelo koristno, saj omogoča sprotno popravljanje posledic slabih odločitev in preprečevanje vzrokov, ki bi vodili v neuspešno poslovanje. Pomembno je, da podjetje stremi k doseganju dolgoročnega uspeha poslovanja, kar pa je veliko težje doseči kot uspeh na kratek rok (Pučko et al., 2000, str. 216-217).

### 5.1 Prihodki

S pojmom prihodki razumemo celotno vrednost, ki jo podjetje ustvari s svojim poslovanjem v določenem obdobju. Opredeljeni so s prodajno vrednostjo prodanih količin, zajemajo pa tudi nekatere izredne postavke, ki prav tako pripomorejo k povečanju poslovnega izida. (Melavc & Turk, 1994, str. 71). Prihodke razčlenjujemo na poslovne prihodke, finančne prihodke in druge prihodke. Vsoti poslovnih prihodkov in finančnih prihodkov pravimo tudi redni prihodki (SRS 18, 2006). V Tabeli 25 sta prikazana obseg in struktura prihodkov podjetja Časnik Finance.

*Tabela 25: Obseg (v EUR) in struktura (v %) prihodkov podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	09/08	10/09
Poslovni prihodki	13.481.162	98,52	11.055.804	98,59	10.606.411	99,34	82,01	95,94
Finančni prihodki	188.873	1,38	143.035	1,28	54.763	0,51	75,73	38,29
Drugi prihodki	13.589	0,10	15.039	0,13	15.343	0,14	110,67	102,02
<b>Skupaj</b>	<b>13.683.624</b>	<b>100,00</b>	<b>11.213.878</b>	<b>100,00</b>	<b>10.676.517</b>	<b>100,00</b>	<b>81,95</b>	<b>95,21</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.*

Iz Tabele 25 lahko razberemo, da so se celotni prihodki podjetja v opazovanem obdobju zmanjšali. Poslovni prihodki, ki so sestavljeni iz prihodkov od prodaje in drugih poslovnih prihodkov, predstavljajo največji delež v skupnih prihodkih. Skozi leta lahko opazimo močan upad finančnih prihodkov podjetja, medtem ko je znesek drugih prihodkov v proučevanem obdobju dokaj stabilen. Strukturna deleža finančnih prihodkov in drugih prihodkov sta v primerjavi s poslovnimi prihodki majhna in se gibljeta od 0,10 do 1,38%. Na znižanje prihodkov v letih 2009 in 2010 je vplival prihod gospodarske krize. Zaostrene gospodarske razmere so povzročile spremembe v trošenju tako v poslovnem svetu, kot v zasebnem. Potrošniki so postali bolj previdni in racionalni in se ob iskanju novic vedno bolj odločajo za brezplačne internetne novice in prebiranje časopisov v kavarnah in na drugih lokacijah, kjer so časopisi na voljo večji množici ljudi. Podatki iz Tabele 19 kažejo na to, da en izvod prebere vedno več ljudi. Bolj previdni so postali tudi oglaševalci, ki so svoje investicije preusmerili v cenejše internetno oglaševanje.

## 5.2 Odhodki

Odhodki so zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanj sredstev (npr. zalog blaga zaradi prodaje) ali povečanj dolgov (npr. zaradi zaračunanih obresti); prek poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala (SRS 17, 2006). Stroški so denarno ovrednoteni potroški prvin poslovnega procesa in se nanašajo na proizvedene količine, medtem ko se odhodki nanašajo na prodane količine (Rejc & Lahovnik, 1998, str. 38), zajemajo pa tudi nekatere druge postavke zunaj stroškov in nabavnih vrednosti, ki prav tako zmanjšujejo poslovni izid. V Tabeli 26 sta prikazana struktura in obseg odhodkov podjetja Časnik Finance.

*Tabela 26: Obseg (v EUR) in struktura (v %) odhodkov podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	09/08	10/09
Poslovni odhodki	12.124.799	99,92	10.845.105	99,92	10.470.720	99,91	89,45	96,55
Finančni odhodki	8.217	0,07	769	0,01	6.081	0,06	9,19	805,43
Drugi odhodki	1.763	0,01	7.982	0,07	3.280	0,03	452,75	41,09
<b>Skupaj</b>	<b>12.134.779</b>	<b>100,00</b>	<b>10.853.856</b>	<b>100,00</b>	<b>10.480.081</b>	<b>100,00</b>	<b>89,44</b>	<b>96,56</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.*

Tudi pri celotnih odhodkih podjetja lahko vidimo, da so se ti vsako leto zmanjševali. Največji strukturni delež med vsemi odhodki predstavljajo poslovni odhodki in sicer okoli 99,92%. Ta delež je klub vsakoletnemu zmanjšanju odhodkov skozi leta zelo stabilen. V letu 2009 so se v primerjavi z letom 2008 odhodki zmanjšali za 10,56%, v letu 2010 za 3,44% glede na leto 2009. Zmanjšanje odhodkov podjetja so dosegli z zamenjavo tiskarne in zamenjavo dostavne službe. Prav tako so že v začetku leta 2009 vsem zaposlenim znižali plače za 10%, vodstvu za 20%, čez

nekaj mesecev pa so plače znižali še za dodatnih 10% zaposlenim in 20% vodstvu. Za enotno znižanje plač vsem zaposlenim se je vodstvo odločilo zato, da ne bi prišlo do nepotrebnih zamer med zaposlenimi in tudi zato, ker so gospodarske razmere to zahtevale.

### 5.3 Poslovni izid

Ob koncu obračunskega obdobja mora podjetje po določenem vrstnem redu navesti vse prihodke in odhodke nastale v tem obdobju. Razlika med navedenimi prihodki in odhodki je poslovni izid.

Poznamo temeljne in druge vrste poslovnega izida (SRS 19, 2006):

- temeljne vrste poslovnega izida: poslovni izid (dobiček ali izguba) iz prodaje, poslovni izid (dobiček ali izguba) iz celotnega poslovanja, poslovni izid (dobiček ali izguba) iz rednega delovanja, celotni poslovni izid (celotni dobiček ali celotna izguba) in čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba),
- druge vrste poslovnega izida: prispevek za kritje, kosmati poslovni izid (kosmati dobiček ali kosmata izguba) iz celotnega poslovanja, celotni poslovni izid (celotni dobiček ali celotna izguba) skupaj s finančnimi odhodki, celotni poslovni izid (celotni dobiček ali celotna izguba) skupaj z deleži zaposlencev v njem ter razširjeni dobiček in dohodek (dodana vrednost).

Dobiček je pozitivna razlika med prihodki in odhodki, nastalimi v določenem obračunskem obdobju in povečuje kapital podjetja. Izguba je negativna razlika med prihodki in odhodki v določenem obračunskem obdobju in je prikazana kot negativni poslovni izid, ki zmanjšuje kapital v podjetju. Nastalo izguba mora podjetje v naslednjih letih poravnati z ustvarjenimi prihodki podjetja. To lahko doseže z nerazdeljenim čistim dobičkom skozi naslednja leta, z rezervami ali osnovnim kapitalom. Na podlagi razdelitve dobička lahko celotni dobiček razčlenimo na dobiček iz poslovanja, dobiček iz financiranja in drugi dobiček. V Tabeli 27 sta prikazana dobiček in čisti dobiček podjetja. Čisti dobiček predstavlja dobiček po davku iz dobička in odloženimi davki.

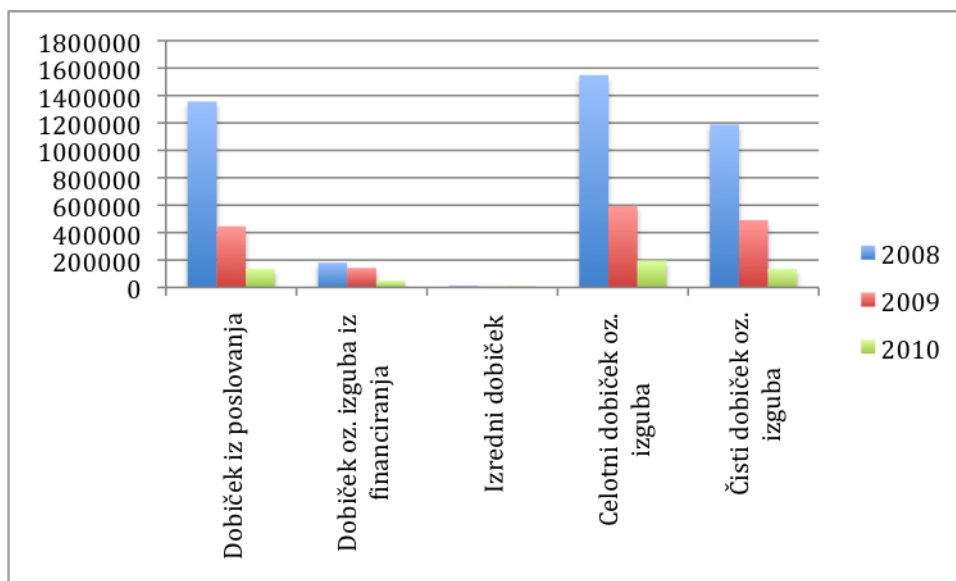
Tabela 27: Izračun dobička (v EUR) podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008		2009		2010		Indeks	Indeks
	Vrednost	%	Vrednost	%	Vrednost	%	09/08	10/09
Poslovni prihodki	13.481.162	98,52	11.055.804	98,59	10.606.411	99,34	82,01	95,94
Prihodki iz financiranja	188.872	1,38	143.035	1,28	54.763	0,51	75,73	38,29
Drugi prihodki	13.589	0,10	15.039	0,13	15.343	0,14	110,67	102,02
<b>Celotni prihodki</b>	<b>13.683.623</b>	<b>100,00</b>	<b>11.213.878</b>	<b>100,00</b>	<b>10.676.517</b>	<b>100,00</b>	<b>81,95</b>	<b>95,21</b>
Poslovni odhodki	12.124.799	99,92	10.845.105	99,92	10.470.720	99,91	89,45	96,55
Odhodki iz financiranja	8.217	0,07	769	0,01	6.081	0,06	9,36	790,77
Drugi odhodki	1.763	0,01	7.982	0,07	3.280	0,03	452,75	41,09
<b>Celotni odhodki</b>	<b>12.134.779</b>	<b>100,00</b>	<b>10.853.856</b>	<b>100,00</b>	<b>10.480.081</b>	<b>100,00</b>	<b>89,44</b>	<b>96,56</b>
Dobiček iz poslovanja	1.356.363	87,57	210.699	58,52	135.691	69,08	15,53	64,40
Dobiček oz. izguba iz financiranja	180.655	11,66	142.266	39,52	48.682	24,78	78,75	34,22
Izredni dobiček	11.826	0,76	7.057	1,96	12.063	6,14	59,67	170,94
<b>Celotni dobiček oz. izguba</b>	<b>1.548.844</b>	<b>100,00</b>	<b>360.022</b>	<b>100,00</b>	<b>196.436</b>	<b>100,00</b>	<b>23,24</b>	<b>54,56</b>
Davek iz dobička	289.903	18,72	88.903	24,69	46.405	23,62	30,67	52,20
Odloženi davki	70.801	4,57	5.384	4,27	14.208	7,23	21,73	92,36
<b>Čisti dobiček oz. izguba</b>	<b>1.188.140</b>	<b>76,71</b>	<b>255.735</b>	<b>71,03</b>	<b>135.823</b>	<b>69,14</b>	<b>21,52</b>	<b>53,11</b>

Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.

Analiza dobička v Tabeli 27 je pokazala, da je podjetje v letih 2008, 2009 in 2010 poslovalo z dobičkom. Leta 2009 se je v primerjavi z letom 2008 celotni dobiček zmanjšal za 76,76%, v letu 2010 pa se je v primerjavi z 2009 zmanjšal za 45,44%. Leta 2010 je celotni dobiček podjetja znašal 196.436 EUR, kar predstavlja 12,68% celotnega dobička podjetja v letu 2008. Na dobiček so vplivali nižji poslovni prihodki, ki so posledica krčenja oglaševalskih prihodkov podjetij in ukinjanja naročnin, kot posledica zmanjševanja stroškov podjetij v Sloveniji. Nižjim poslovnim prihodkom se podjetje ni uspelo prilagoditi z enakim zmanjšanjem poslovnih odhodkov, saj se podjetje srečuje z visokimi fiksnimi stroški poslovanja.

Slika 1: Prikaz posameznih vrst dobička podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010 v EUR



Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.

Da bi lahko ocenili kako uspešno je bilo podjetje Časnik Finance v proučevanih obdobjih, moramo izračunane podatke primerjati s podatki za celotno časopisno dejavnost. Podatki za celotno časopisno dejavnost se nahajajo v podatkovni zbirki GVIN. V Tabeli 28 so prikazane poglavitne kategorije poslovnega izida EBIT (angl. *earnings before interest and taxes*), EBITDA (angl. *earnings before interest, taxes, depreciation and amortization*) in čisti poslovni izid obračunskega obdobja

Tabela 28: Poslovni izid celotne časopisne dejavnosti v letih 2008, 2009 in 2010 v EUR

POSTAVKA	Panoga 2008	Panoga 2009	Panoga 2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	- 2.904	- 4.671.125	- 4.877.642	160831,68	104,42
Čisti poslovni izid iz rednega poslovanja (EBITDA)	6.336.205	2.787.972	1.197.581	44,00	42,96
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	1.958.856	- 17.149.915	- 7.399.971	-	-

Vir: Gvin.com, Finančni podatki za časopisno dejavnost – SKD 2008: J 58.130, 2011.

Iz Tabele 28 lahko razberemo, da se je poslovanje časopisnih družb v Sloveniji močno poslabšalo. Leta 2008 je dejavnost beležila negativen poslovni izid iz poslovanja, ki se je leta 2009 močno poslabšal. Negativna vrednost izida se je povečala na 4.671.125 EUR. V letu 2010 se je negativen izid povečal za dodatnih 4,42% glede na leto 2009. Pri čistem poslovnem izidu iz obračunskega obdobja je opaziti močno poslabšanje v letu 2009, v primerjavi z letom 2008. Leta 2010 je bilo negativen izid nekoliko boljši v primerjavi z letom 2009



## 5.4 Produktivnost dela

Produktivnost dela je opredeljena kot razmerje med proizvedeno količino proizvodov oziroma storitev in zanje potrebnim delovnim časom (Mansfield, 1993, str. 251). Pri podjetju, ki opravlja različne dejavnosti, lahko zajamemo vse poslovne učinke v števcu s poslovnimi prihodki. Vprašanja glede imenovalca pa so povezana z izražanjem v določenih enotah časa ali pa s številom zaposlenih ter z različno kvalifikacijsko strukturo zaposlenih (Pučko et al., 2000, str. 256-257). Produktivnost je tem večja, čim večjo količino poslovnih učinkov dosežemo na zaposlenega v določenem obračunskem obdobju. Pri izračunavanju produktivnosti v Tabeli 30, je obseg pridobljenih poslovnih učinkov izražen s prihodki iz poslovanja, obseg porabljenega dela je v prvem izračunu izražen s številom opravljenih ur dela (produktivnost – ure), drugič pa s povprečnim številom zaposlenih (produktivnost – zaposleni). Iz rezultatov je razvidno koliko poslovnih prihodkov je podjetje v posameznem letu ustvarilo na eno opravljeno delovno uro in koliko poslovnih prihodkov je v posameznem letu ustvaril en zaposleni.

*Tabela 29: Izračun produktivnosti dela in stroškov dela na zaposlenega v podjetju Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
1. Poslovni prihodki (v EUR)	13.481.162	11.055.804	10.606.411	82,01	95,94
2. Število opravljenih delovnih ur	240.959	244.666	227.076	101,54	92,81
3. Stroški dela (v EUR)	5.026.642	4.450.565	4.485.872	88,54	100,79
4. Povprečno število zaposlenih	130	131,5	128,5	103,10	91,73
<b>5. Produktivnost – ure (EUR/h) (1/2)</b>	<b>55,95</b>	<b>45,19</b>	<b>46,71</b>	<b>80,77</b>	<b>103,37</b>
<b>6. Produktivnost - zaposleni (EUR/zap) (1/4)</b>	<b>103.701,25</b>	<b>84.074,55</b>	<b>82.540,16</b>	<b>81,07</b>	<b>98,17</b>
<b>7. Stroški dela na zaposlenega (v EUR) (3/4)</b>	<b>38.666,47</b>	<b>33.844,60</b>	<b>34.909,51</b>	<b>87,53</b>	<b>103,15</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010; Časnik Finance d.o.o., Kadrovske evidence podjetja za leto 2007-2010.*

Tabela 29 kaže, da se je produktivnosti izračunana na podlagi opravljenih ur v podjetju v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšala za 19,23%, leta 2010 pa se je povečala za 3,37%. Po drugi strani se je produktivnost izračunana na podlagi števila zaposlenih zmanjšala tako v letu 2009 kot v letu 2010. Poslovni prihodki na zaposlenega so se v letu 2009 zmanjšali za 18,93% v primerjavi z letom 2008, v letu 2010 zasledimo manjši upad, in sicer 1,83%. Leta 2009 je podjetje zabeležilo zmanjšanje stroškov dela na zaposlenega za 12,47% v primerjavi z letom 2008, leta 2010 so se stroški dela na zaposlenega povečali za 3,15%. Medtem, ko so se stroški plač v letu 2010 v primerjavi s predhodnima letoma zmanjšali, se je povečala postavka drugi stroški dela, in sicer zaradi vrnitev zaposlenih s porodniških dopustov in odpravnin ob odhodu v pokoj.

Produktivnost dela celotne časopisne dejavnosti v Tabeli 30 kaže, da je bila le-ta vrednostno višja od produktivnosti izračunane za podjetje Časnik Finance, vendar se je vseskozi

zmanjševala. Leta 2009 se je zmanjšala za 3,48% glede na leto 2008, leta 2010 se je zmanjšala za 2,68% v primerjavi z letom poprej.

*Tabela 30: Izračun produktivnosti dela za celotno časopisno dejavnost v Sloveniji v letih 2008, 2009 in 2010*

POSTAVKA	Panoga 2008	Panoga 2009	Panoga 2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
1. Poslovni prihodki (v EUR)	175.508.036	165.019.775	155.484.929	94,02	94,22
2. Povprečno število zaposlenih	1.462,92	1.425,06	1.379,63	97,41	96,81
3. Produktivnost - zaposleni (1/2) (v EUR/zaposlenega)	119.971	115.798	112.700	96,52	97,32

*Vir: Gvin.com, Finančni podatki za časopisno dejavnost – SKD 2008: J 58.130, 2011.*

## 5.5 Gospodarnost ali ekonomičnost

Gospodarnost ali ekonomičnost lahko opredelimo kot kvocient med količino proizvedenih proizvodov ali opravljenih storitev in vsemi porabljenimi prvinami poslovnega procesa, katere vrednostno izrazimo kot stroške. Tako opredeljen kazalec gospodarnosti kaže, da je poslovanje tem bolj učinkovito, čim večjo količino poslovnih učinkov ustvarimo na enoto stroškov. Isti kazalec lahko v praksi opredelimo kot razmerje med prihodki in odhodki, za večjo preglednost analize pa lahko izračunavamo t.i. delne gospodarnosti z razmerjem med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki, z razmerjem med izrednimi prihodki in izrednimi odhodki in z razmerjem med prihodki od financiranja in odhodki od financiranja (Rebernik, 1997, str. 264-265). Poslovanje podjetja je gospodarno, če je kazalec gospodarnosti večji od ena, torej če so prihodki večji od stroškov (Turk, 1996, str. 291). Pri oceni uspešnosti poslovanja moramo produktivnosti in gospodarnost obravnavati hkrati. Razlog je v tem, da je večja produktivnost dela ekonomsko upravičena le tedaj, če se poveča tudi gospodarnost ali če ostane vsaj nespremenjena. Če se produktivnost in gospodarnost gibljeta v nasprotni smeri, poslovanje poslovnega sistema ni uspešno, ker to na primer pomeni, da je več opravljenega dela povzročilo višje stroške na enoto proizvoda ali storitve in so tako pri višji produktivnosti tako dobili nižjo gospodarnost (Žnidaršič-Kranjc, 1995, str. 222).

Tabela 31: Izračun kazalcev gospodarnosti v podjetju Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
1. Poslovni prihodki (v EUR)	13.481.162	11.055.804	10.606.411	82,01	95,94
2. Celotni prihodki (v EUR)	13.683.624	11.213.878	10.676.517	81,95	95,21
3. Poslovni odhodki (v EUR)	12.124.799	10.609.530	10.470.720	87,50	98,69
4. Celotni odhodki (v EUR)	12.134.779	10.618.281	10.480.081	87,50	98,70
<b>5. Gospodarnost 1 (1/3)</b>	<b>1,11</b>	<b>1,04</b>	<b>1,01</b>	<b>93,72</b>	<b>97,21</b>
<b>6. Gospodarnost 2 (2/4)</b>	<b>1,13</b>	<b>1,06</b>	<b>1,02</b>	<b>93,66</b>	<b>96,46</b>

Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.

Izračunani kazalci gospodarnosti kažejo, da je imelo podjetje Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010 pozitivne kazalce gospodarnosti. Poslovna gospodarnost se je leta 2009 v primerjavi z letom 2008 zmanjšala za 6,28%. Leta 2010 se je v primerjavi z letom 2009 ponovno zmanjšala in sicer za 2,79%, vendar še vedno ostaja pozitivna. Kazalnik celotne gospodarnosti je prav tako pozitiven. Leta 2008 je znašal 1,13. V letu 2009 se je celotna gospodarnost zmanjšala za 6,34% v primerjavi z letom 2008, leta 2010 pa za 3,54% v primerjavi z letom 2009. Glede na to, da se se je gospodarnost podjetja v letu 2010 zmanjšala, lahko zaključimo, da povečanje produktivnosti dela na podlagi opravljenih ur v letu 2010 ni upravičena in je več opravljenega dela povzročilo višje stroške na enoto proizvoda in na zaposlenega.

V Tabeli 32 so izračunani podatki gospodarnosti za celotno časopisno dejavnost v Sloveniji. Iz tabele lahko razberemo, da so poslovni odhodki v vseh proučevanih obdobjih presegali poslovne prihodke, kar pomeni, da je bila gospodarnost iz poslovanja nižja od mejne vrednosti 1. Leta 2009 se je v primerjavi z letom 2008 gospodarnost znižala za 2,05%. Leta 2010 se je ponovno zmanjšala, tokrat za 0,52% v primerjavi z letom 2009.

Tabela 32: Izračun kazalca gospodarnosti iz poslovanja za celotno časopisno dejavnost v Sloveniji v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
1. Poslovni prihodki	175.508.036	165.019.775	155.484.929	94,02	94,22
2. Poslovni odhodki	178.282.257	171.831.128	162.742.165	96,38	94,71
3. Gospodarnost (1/2)	0,98	0,96	0,96	97,95	99,48

Vir: Gvin.com, Finančni podatki za časopisno dejavnost – SKD 2008: J 58.130, 2011.

## 5.6 Dobičkonosnost

Splošno gospodarsko načelo, ki usmerja človekovo dejavnost je doseči čim večji učinek, rezultat ali cilj z danimi sredstvi, predmeti in delom, oziroma doseči dani učinek s čim manjšimi sredstvi, delom in predmeti. Ali: doseči čim več koristi s čim manj napora. To splošno gospodarsko

načelo predstavlja kriterij izbire med različnimi možnostmi. Z njim merimo uspeh doseženega gospodarjenja: pravimo mu mera uspešnosti gospodarjenja (7). Izračunamo ga (Pučko et al., 2000, str. 247):

$$\text{Uspešnost gospodarjenja} = \frac{\text{cilj gospodarjenja}}{\text{sredstvo za doseganje cilja}} \quad (7)$$

Dobičkonosnost, produktivnost in gospodarnost so trije delni kazalci uspešnosti poslovanja, ki nam prikazujejo uspešnost poslovanja podjetja. Kazalci so med seboj povezani, pri tem pa je dobičkonosnost temeljno merilo poslovanja. Podjetje kot celota zasleduje to merilo, vanjo pa vključuje tudi produktivnost in gospodarnost. Poleg tega sledi tudi ostalim ciljem, kot so: preživetje, rast, prilagajanje na spremembe in ostalim ciljem, ki zagotavljajo dolgoročno uspešnost poslovanja.

Pučko pravi, da mera uspešnosti poslovanja podjetja ne more biti že sam poslovni uspeh. Le-tega je nujno izmeriti v skladu z načelom racionalnosti z vlaganji, ki so bila potreba za doseg tega uspeha. Z vidika lastnikov podjetja so ta vlaganja vloženi njihov kapital. Tako pridemo do dobičkonosnosti kapitala (8) kot temeljnega kazalca poslovanja zasebnega podjetja. Osrednji kazalec poslovne uspešnosti gospodarske združbe je (Pučko, 2001, str. 153):

$$\text{Dobičkonosnost kapitala} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečna vrednost lastnega kapitala}} = \text{ROE} \quad (8)$$

Kazalec dobičkonosnosti kapitala prikazuje dobiček oziroma čisti dobiček na enoto kapitala. V literaturi se pogosto predstavlja s kratico ROE (angl. *return on equity*).

Zgornji kazalec zanima predvsem lastnike podjetja. Podjetje kot pravno osebo pa zanima predvsem naslednji kazalec (Pučko et al., 2000, str. 283). Dobičkonosnost vseh sredstev ali ROA (9) (angl. *return on assets*) se izračuna kot količnik čistega dobička ter povprečnih celotnih sredstev v letu, na katerega se dobiček nanaša.

$$\text{Dobičkonosnost sredstev} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečna sredstva}} = \text{ROA} \quad (9)$$

Poleg koeficientov ROE in ROA je v Tabeli 34 izračunan tudi koeficient dobičkonosnosti prihodkov (10). Koeficient se izračuna kot razmerje med čistim dobičkom in celotnimi prihodki in nam pove koliko čistega dobička oziroma izgube je bilo ugotovljene na 100 enot doseženih prihodkov podjetja.

$$\text{Dobičkonosnost prihodkov} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{celotni prihodki}} \quad (10)$$

Tabela 33: Izračun čiste donosnosti kapitala, donosnosti sredstev in čiste dobičkonosnosti prihodkov podjetja Časnik Finance v letih 2008, 2009 in 2010

POSTAVKA	2008	2009	2010	Indeks	Indeks
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	09/08	10/09
1. Celotni prihodki (v EUR)	13.683.624	11.213.878	10.676.517	81,95	95,21
2. Celotni odhodki (v EUR)	12.134.779	10.853.856	10.480.081	87,50	98,70
3. Čisti dobiček (v EUR)	1.188.140	255.735	135.823	21,52	53,11
4. Povprečna vrednost sredstev (v EUR)	5.284.956	5.645.654	5.309.363	106,82	94,04
5. Povprečna vrednost kapitala (v EUR)	2.418.512	3.101.241	3.241.252	128,23	104,51
<b>6. Dobičkonosnost kapitala-ROE (3/5) (v %)</b>	<b>49,13</b>	<b>8,25</b>	<b>4,19</b>	<b>16,79</b>	<b>50,79</b>
<b>7. Dobičkonosnost sredstev-ROA (3/4) (v %)</b>	<b>22,48</b>	<b>4,53</b>	<b>2,56</b>	<b>20,15</b>	<b>56,47</b>
<b>8. Dobičkonosnost prihodkov (3/1) (v %)</b>	<b>8,68</b>	<b>2,28</b>	<b>1,27</b>	<b>26,27</b>	<b>55,70</b>

Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.

Iz Tabele 33 je razvidno, da je dobičkonosnost podjetja v proučevanem obdobju pozitivna. Iz izračunanih kazalcev lahko razberemo močan upad dobičkonosnosti po letu 2008. Dobičkonosnost kapitala (v nadaljevanju ROE) je bila najvišja leta 2008, ko je 100 EUR kapitala prineslo 49,13 EUR dobička, leto kasneje je podjetje zabeležilo močan upad vseh vrst dobičkonosnosti. Leta 2009 je 100 EUR kapitala prineslo 8,25 EUR dobička, leta 2010, le še 4,19 EUR dobička. Izračun dobičkonosnosti sredstev (v nadaljevanju ROA) pokaže, da je podjetje leta 2008 s 100 EUR vloženih sredstev, ustvarilo 22,48 EUR dobička. Leta 2010 je podjetje s 100 EUR vloženih sredstev ustvarilo le še 2,56 EUR dobička. Dobičkonosnost prihodkov je bila v proučevanem obdobju pozitivna. Leta 2008 je znašala 8,68%, kar pomeni, da je 100 EUR prihodkov prineslo 8,68 EUR dobička. V letu 2009 se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšala za 73,73%, leta 2010 se je ponovno zmanjšala in na koncu znašala le še 1,27%.

## 5.7 Dejavniki poslovne uspešnosti

Dupont analiza je ena izmed najpomembnejših računovodskih shem, ki nam prikazuje, kako izbrana družba generira ROE. Dobičkonosnost je razdeljena na zmnožek treh kazalcev - dobičkonosnost prihodkov (angl. *profit margin*), obračanje sredstev (angl. *asset turnover*) in razmerje med sredstvi in kapitalom (angl. *leverage*). Dupont analiza je zelo cenjena, saj lahko shematično prikažemo, kako so spremembe v poslovanju vplivale na ROE v dveh ali večih primerljivih poslovnih obdobjih (Fridson & Alvarez, 2002, str. 335).

Leva stran Dupontove sheme razvija donosnost prodaje, desna stran Dupontove sheme prikazuje sredstva podjetja. ROE se poveča, če se poveča ROA in če se poveča razmerje med sredstvi in kapitalom podjetja. ROA se poveča ob izboljšanju razmerja med dobičkom in sredstvi podjetja, ob povečanju dobičkonosnosti prihodkov oziroma ob povečanju razmerja med dobičkom in

prihodki. Na povečanje ROA vpliva tudi obračanje sredstev. Hitreje kot se obračajo sredstva podjetja, višji je ROA podjetja. Če podjetje uporabi samo kapital, potem je stopnja dobičkonosnosti sredstev enaka stopnji dobičkonosnost kapitala. Enačbe v Dupontovi shemi prikazujejo vpliv dobičkonosnosti sredstev in uporabe dolga na dobičkonosnost kapitala.

Slika 2: Dupontov sistem medsebojno povezanih kazalnikov.



Vir: M. Tekavčič, & A. Megušar, *Analiziranje uspešnosti poslovanja s pomočjo sistema med seboj povezanih kazalnikov (Uporaba konkretnih podatkov podjetja s simulacijo sprememb)*, 2002, str.23.

Iz izračunanih kazalcev v Tabeli 33 in iz izračuna Dupontove sheme za podjetje Časnik Finance d.o.o. v letih 2008, 2009 in 2010 v Prilogi 6, lahko razberemo, da se je v podjetju Časnik Finance d.o.o. v poslovnih letih 2009 in 2010, v primerjavi s poslovnim letom 2008, poslabšala večina kazalcev dobičkonosnosti. Izračuni v Tabeli 22 na strani 26 so pokazali, da se je finančno tveganje, ki predstavlja razmerje med dolgom in lastniškim kapitalom, vseskozi zmanjševalo, ker se je vseskozi večal kapital podjetja in hkrati manjšal delež dolga, kar je na koncu med drugim vplivalo na zmanjšanje ROE. Na poslabšanje ROE je vplivalo tudi znižanje ROA, ki se je v letu 2009 znižalo zaradi znižanja dobičkonosnosti prihodkov in slabšega obračanja sredstev. Obračanje sredstev se je v letu 2010 nekoliko izboljšalo, in sicer zaradi večjega zmanjšanja sredstev v primerjavi z zmanjšanjem prihodkov podjetja, vendar je imelo znižanje dobičkonosnosti prihodkov v tem letu večji vpliv na ROA podjetja, ki se je ponovno znižalo. Dobičkonosnost podjetja je pozitivno povezana z ekonomičnostjo, ki se je v opazovanih letih vseskozi nižala. Poslabšanje ekonomičnosti poslovanja je povezano z zmanjšanjem produktivnosti v opazovanem obdobju. V letu 2009 je podjetje zabeležilo večje število opravljenih ur dela, ob doseganju nižjih prihodkov iz poslovanja. Močan upad poslovnih prihodkov v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 je kljub zmanjšanju stroškov dela na zaposlenega v letu 2009, botrovalo k zmanjšanju obeh produktivnosti in ekonomičnosti. Leta 2010 je podjetje zabeležilo povečanje produktivnosti izračunane na podlagi opravljenih ur dela in hkrati zmanjšanje produktivnosti izračunane na podlagi povprečnega števila zaposlenih. Glede na to, da se je v letu 2010 ekonomičnost ponovno zmanjšala lahko rečemo, da zmanjšanje opravljenih ur dela v letu 2010 ni prisostvovalo k večji uspešnosti podjetja. Na znižanje

ekonomičnosti v letu 2010 je med drugim vplivalo tudi povečanje stroškov dela na zaposlenega v tem letu. Stroški dela so se povečali zaradi odpravnin in prihodov zaposlenih iz porodniškega dopusta.

## 6 PREDNOSTNA IN PROBLEMSKA STANJA PODJETJA ČASNIK FINANCE

Časopisna dejavnost je prihod gospodarske krize v Slovenijo občutila med prvimi. Upad obsega naročnin in migracija oglaševalcev na cenovno ugodnejše oglaševalske kanale je močno prizadela celotno časopisno industrijo. V tem času je pomembno vlogo odigral internet in z njim razvoj družbenih omrežij in iskalnih platform, ki so pomemben konkurent časopisom in njihovim spletnim stranem na področju informiranja in pridobivanja oglaševalskega denarja. Pomemben konkurent tiskani izdaji Financ in spletni strani Finance.si je postal Google, ki ima dobro razvit sistem oglaševanja in predstavlja neskončen vir brezplačnih informacij. Ker so mnoge časopisne hiše ob razvoju interneta svoje vsebine na internetu objavljale brezplačno, se je med uporabniki interneta razširila miselnost, da za informacije ni potrebno plačevati. Ta scenarij se je izšel dokler ni prišla kriza in odpeljala velik del oglaševalskih prihodkov iz tiska ter zmanjšala obsega prodanih naročnin. Časopisne hiše se zaradi visokih fiksnih stroškov ne morejo hitro prilagoditi zmanjšanemu obsegu prodaje, zato je časopisna dejavnost v zadnjih letih zabeležila še posebej slabe poslovne rezultate tako v Sloveniji kot po svetu. Gospodarska kriza je prizadela tudi podjetje Časnik Finance, vendar pa je podjetje dovolj zgodaj sprejelo določene varčevalne ukrepe, kot so znižanje plač, znižanje stroškov distribucije in tiska, ter organizacijske ukrepe, kot sta spremljanje plačilne sposobnosti kupcev in reorganizacija dela, da je podjetje še vedno dobičkonosno.

### 6.1 Ključna prednostna in problemska stanja

Ena od prednosti podjetja Časnik Finance je, da kot časopis, ki pokriva finančno, gospodarsko in politično področje informiranja prebivalcev Slovenije, nima neposredne konkurence, kar se kaže v povečanju dosega posamezne izdaje časopisa Finance v letu 2010. K temu pripomore tudi percepcija javnosti, ki časopis Finance dojema kot kredibilen in strokoven vir podatkov, ki ni pod vplivom nobene od političnih strank, k čemur veliko pripomore tuje lastništvo. Druga prednost podjetja je visoka vrednost kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev, ki predstavljajo vnaprej pobrane naročnine, ki podjetju izboljšujejo likvidnost poslovanja.

Kljub temu, da časopis prebira vedno več ljudi, žal vse manj ljudi časopis dejansko kupi. Posamezen izvod časopisa je v letu 2010 prebralo kar 3,4 ljudi. Podjetje se vseskozi srečuje z nenehnim upadom prodanih naročnin in kolportažne prodaje, ki je poleg prodaje oglaševalskega prostora in prodaje vstopnic za organizirane seminarje, glavni vir poslovnih prihodkov. Poleg prihodkov od prodanih naročnin so se znižali tudi prihodki od oglaševanja in prodanih vstopnic za seminarje. Analiza je razkrila nezadostno izkoriščenost delovnega časa, in sicer se je kazalec stopnje izkoriščenosti delovnega časa vseskozi nižal. Iz 92,31% v letu 2008 je upadel na 86,62%

v letu 2010. Analiza je prav tako pokazala, da ima podjetje v svoji bilanci visok delež lastniškega kapitala. Razmerje med lastniškim in dolžniškim kapitalom kaže na neustrezno finančno vzvodje podjetja, ki bi ga bilo potrebno v prihodnje izboljšati. Ena izmed problemskih stanj podjetja predstavlja tudi zmanjševanje koeficienta obračanja terjatev do kupcev, s čimer so se dnevi vezave terjatev do kupcev podaljšali iz 28,12 dni na 38,50 dni. Podjetje se zaveda, da vse več in več terjatev ne bo poplačanih, zaradi česar je podjetje v letu 2010 oblikovalo največji popravek terjatev v opazovanem obdobju.

## **6.2 Predlogi ukrepov za odpravo problemskih stanj**

Podjetje je prihodke od prodaje naročnin v opazovanem obdobju poskušalo povečati s promocijskimi aktivnostmi, kot na primer podeljevanje kavni avtomatov ob sklepu naročnine, podeljevanju brezplačnih knjig, itd.. Nekoliko drugačna promocijska akcija je vsebovala 21 dnevno brezplačno prejemanje časopisa na dom za vsakogar, ki je za to zaprosil preko spletnega obrazca. Cilj slednje akcije bil potencialne kupce navaditi na jutranje prejemanje kakovostnih informacij na dom ali v službo. Žal se je kljub vsemu prodaja naročnin v opazovanem obdobju zmanjšala. Glede na to, da je obnašanje kupcev v času krize postalo bolj racionalno bi bilo smiselno razmisliti o novih produktih in storitvah, pri katerih bi podjetje uporabilo obstoječe vire sredstev in zaposlene, ki trenutno slabo izkoriščajo delovni čas. Vse slabši plačilni disciplini kupcev se je podjetje že prilagodilo s preverjanjem plačilne sposobnosti strank pred vsakim začetkom sodelovanja.

Podjetje Časnik Finance je spoznalo, da je preveč odvisno od oglaševalskih prihodkov v tisku. Zavedajo se, da bo za dolgoročen obstoj na trgu potrebno bolj izkoristiti že obstoječe kanale, kot je internet, ki je do sedaj podjetju prinašal manjši delež oglasnih prihodkov, plačevanje vsebin na internetu pa je skoraj povsem neizkoriščeno. Bralci se lahko naročijo na tiskano izdajo, poleg pa dobijo uporabniško ime in geslo za brezplačen ogled novic na spletu in dostop do arhiva člankov, lahko pa kupijo dostop do posameznega članka, z nakupom žetona, ki stane 1 EUR. Omeniti moram, da je večina člankov brezplačnih, za ogled se je potrebno le registrirati. Če pogledamo bolj znane finančne časopise v tujini, kot na primer Financial Times in New York Times, lahko vidimo, da so v zadnjem letu uspeli razviti dober naročniški sistem za prebiranje novic na spletu. Direktor Financial Timesa, John Ridding, je pred nekaj tedni preko svojega Twitter profila sporočil zelo spodbudno novico (Smith, 2012), in sicer, da bo Financial Times s pomočjo naročniškega sistema za prebiranje novic na spletu kmalu zabeležil večje prihodke iz zaračunavanja vsebin v razmerju z oglaševalskimi prihodki. To so sanje vsake časopisne družbe, vendar je za to potrebno imeti kakovostne vsebine in globalno javnost. Podjetje Časnik Finance je na žalost omejen na slovensko govorečo javnost, ki se po velikosti ne more primerjati z angleško govorečo.

Poleg povečanja oglaševalskih prihodkov na internetu in bolj učinkovitega zaračunavanja spletnih novic ima Časnik Finance na voljo tudi ogromno bazo email kontaktov, okoli 150.000, ki bi jo lahko bolj izkoristili. Ena od možnosti je oblikovanje spletne strani z dnevnimi ugodnostmi, kot je na primer Big Deal ali Kolektiva, vendar s poudarkom na poslovnih storitvah



za B2B stranke. Kolektiva je že začela razmišljati v tej smeri (Kolektiva B2B, 2012). Seveda se njihova baza kontaktov ne more primerjati z bazo kontaktov Časnika Finance, zato so zakupili oglasni prostor v obliki nagradne igre, kjer poskušajo zbrati čim več email naslovov (Kolektiva nagradna igra, 2012). Časnik Finance bi šel lahko še en korak naprej in bi znotraj istega portala ponujal možnost objavljanja malih oglasov kot sta eBay ali Bolha. Vsak uporabnik bi lahko ustvaril svoj profil, profile pa bi povezali v družbeno omrežje, podobno Facebooku in Twitterju. S tem bi povečali krog uporabnikov, ki obiskuje spletno stran Finance.si in privabili oglaševalce, ki nagovarjajo širšo javnost, kot na primer Spar, Mercator, Hervis in Big Bang, ki sicer ne oglašujejo na spletnih straneh Finance.si. Na ta način bi imela podjetja v Sloveniji možnost direktnega komuniciranja s svojimi kupci in obratno. Zаметke tega že vidimo na spletni strani Facebook, vendar podjetja novih kanalov komuniciranja še ne izkoriščajo dovolj učinkovito oziroma se ne zavedajo blagodejnih učinkov direktne komunikacije s kupci.

Pričakujem, da bodo časopisi tudi v prihodnje prisotni na trgu, vendar v drugačni obliki, najverjetneje v elektronski. Časopisi, ki bodo želeli v prihodnje poslovati uspešno, bodo morali ustvarjati kvalitetno vsebino znotraj specializiranega področja, kot so finance, gospodarstvo, zdravje, itd.. Predvidevam, da se bo v prihodnje še bolj razvila tehnologija tabličnih računalnikov, ki bodo morda nekoč postali standarden način prebiranja časopisov in revij.

## SKLEP

Cilj diplomske naloge je bil preveriti uspešnost poslovanja podjetja Časnik Finance, odkriti prednostna in problemska stanja ter na tej podlagi podjetju predlagati ukrepe, ki bi vodili do večje uspešnosti poslovanja. Poslovanje podjetja sem analizirala po posameznih poslovnih funkcijah, pri čemer sem se oprla tako na računovodske podatke iz letnih poročil podjetja kot tudi na interne evidenčne podatke.

Analiza poslovanja je pokazala, da je bilo poslovanje podjetja Časnik Finance v letih 2009 in 2010 v primerjavi z letom 2008 manj uspešno. Analiza poslovnih prvin podjetja je pokazala, da se je obračanje sredstev podjetja leta 2009 poslabšalo, leta 2010 pa se je nekoliko popravilo. Stopnja odpisanosti opredmetenih osnovnih sredstev je leta 2009 znašala 90,14, kar pomeni, da podjetje razpolaga s staro opremo.

Analiza zaposlenih je pokazala, da se je podjetje zmanjšanju prihodkov poslovanja prilagodilo z zmanjšanjem zaposlenih za določen čas. Podjetje je konec leta 2008 za določen čas zaposlovalo 22 posameznikov, leta 2010 le še 13. Hkrati so zmanjšali število sodelavcev, ki so imeli s Časnikom Finance sklenjene podjemne ali avtorske pogodbe, vendar te ne spadajo v postavko stroški plač, ampak v postavko stroški storitev. Največji delež zaposlenih ima VII. stopnjo izobrazbe, kar dobro vpliva na kakovost vsebine časopisa in revij. Analiza gibanja zaposlenih kaže na visoko fluktuacijo, analiza izkoriščenosti delovnega časa pa je pokazala, da delovni čas v podjetju ni dovolj dobro izkoriščen.

Analiza poslovnih funkcij je pokazala, da je podjetje v opazovanem obdobju ves čas nižalo stroške. Stroške storitev, kamor spadajo tisk in distribucija časopisa, najem študentske delovne sile, plačevanje dela preko podjemnih in avtorskih pogodb in sodelavcev z lastnimi podjetji, so leta 2010 uspeli znižati za več kot 1 mio EUR, v primerjavi z letom 2008. Trajanje obrata obveznosti do dobaviteljev se je leta 2010 zmanjšalo na 14,90 dni, v primerjavi z letom 2008, ko je en obrat trajal 20,22 dni. Po drugi strani se je poslabšala plačilna disciplina kupcev. Trajanje enega obrata terjatev do kupcev se je iz 28,12 dni v letu 2008 povečalo na 38,5 dni v letu 2010.

Analiza proizvodnje je pokazala, da največji delež stroškov podjetja predstavljajo stroški storitev in stroški dela. Obe postavki je podjetje s pomočjo optimizacije dela in nižanjem plač, ter z uspešnimi pogajanjem glede cen distribucije in tiska uspelo zmanjšati. V to poglavje sem vključila tudi analizo Nacionalne raziskave branosti (NRB), ki je pokazala močan padec branosti časopisa Finance v letu 2009, v primerjavi z letom 2008 in nato močno povečanje branosti leta 2010. Analiza prodaje prikazuje upad prodaje naročniških razmerij in kolportajne prodaje, ter močno povečanje promocijskih aktivnosti z razdeljevanjem brezplačnih in promocijskih izvodov. Finančna analiza je razkrila, da največji delež obveznosti do virov sredstev predstavlja kapital. Stopnja kapitalizacije se je v proučevanih obdobjih vseskozi povečevala, stopnja zadolženosti se je zniževala. Analiza plačilne sposobnosti je pokazala, da je Časnik Finance likvidno podjetje, prav tako je finančno stabilno, vendar ne izkorišča finančnega vzvoda, saj količnik finančne stabilnosti močno presega vrednost 1.

Podjetje je vsa leta izkazovalo čisti dobiček, vendar se je ta v primerjavi z letom 2008 močno zmanjšal. Analiza poslovanja je razkrila padec produktivnosti in gospodarnosti. V letu 2010 je podjetje beležilo tudi zvišanje stroškov dela na zaposlenega. V letih 2009 in 2010 je podjetje zabeležilo znižanje ROE, ROA in dobičkonosnosti prihodkov.

Ključni prednosti podjetja, ki sem ju identificirala v diplomski nalogi, sta velik doseg in zaenkrat dobro likvidnostno poslovanje. Glavne slabosti poslovanja podjetja so stalno upadanje naročnin in s tem prodaje, nezadostna izkoriščenost delovnega časa in premajhna izkoriščenost finančnega vzvoda. Kaže se tudi poslabševanje izterjave terjatev do kupcev, ki bi lahko v prihodnje poslabšalo tudi likvidnostno poslovanje. Za odpravo ali omilitev slabosti poslovanja sem podjetju predlagala naslednje ukrepe: raziskavo o potrebah kupcev na področju informiranja, uvedbo novih produktov ali storitev s katerimi bi bolje izkoristili obstoječe vire podjetja in boljše spremljanje plačilne sposobnosti kupcev.

## LITERATURA IN VIRI

1. Berk, A., Lončarski, I., & Zajc, P. (2002). *Poslovne finance*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
2. Bošnjak, M. (2000). Gradivo za vaje in seminar Upravljanje in ravnanje podjetja in Temelji Managementa. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
3. Brigham, F. E., & Houston, F.J. (2003). *Fundamentals of Financial Management* (concise 4<sup>th</sup> ed.). Cincinnati: South-Western College Pub.
4. Časnik Finance d.o.o. (2007). Kadrovske evidence podjetja za poslovno leto 2007. Ljubljana: Časnik Finance d.o.o.
5. Časnik Finance d.o.o. (2008). Kadrovske evidence podjetja za poslovno leto 2007. Ljubljana: Časnik Finance d.o.o.
6. Časnik Finance d.o.o. (2009). Kadrovske evidence podjetja za poslovno leto 2007. Ljubljana: Časnik Finance d.o.o.
7. Časnik Finance d.o.o. (2010). Kadrovske evidence podjetja za poslovno leto 2007. Ljubljana: Časnik Finance d.o.o.
8. Časnik Finance d.o.o. (2007). *Letno poročilo za poslovno leto 2007*. Ljubljana: Časnik Finance d.o.o.
9. Časnik Finance d.o.o. (2008). *Letno poročilo za poslovno leto 2008*. Ljubljana: Časnik Finance d.o.o.
10. Časnik Finance d.o.o. (2009). *Letno poročilo za poslovno leto 2009*. Ljubljana: Časnik Finance d.o.o.
11. Časnik Finance d.o.o. (2010). *Letno poročilo za poslovno leto 2010*. Ljubljana: Časnik Finance d.o.o.
12. Doyle, G. (2002). *Understanding Media Economics*. London: Sage Publications.
13. Franetič, D. (1995). *Analiza financiranja v podjetju*. Ljubljana: Zveza ekonomistov slovenije.
14. Fridson, M., & Alvarez, F. (2002). *Financial Statement Analysis* (3<sup>rd</sup> ed.). B.K.: John Wiley & Sons.
15. Gvin.com, Finančni podatki za časopisno dejavnost – SKD 2008\_ J 58.130. Nadeno 13. oktobra 2011 na spletnem naslovu <http://www.gvin.com/FinancniPodatki/Default.aspx?Stran=Izpis&TipSubjekta=1&Agregat=0&SubDejObcRegID=6870&Podstran=AnalDej>.
16. Hočevar, M., Igličar, A., & Zaman, M. (2004). *Osnove računovodstva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
17. *Kaj je NRB?* Najdeno 6. aprila 2011 na spletnem naslovu <http://www.nrb.info/nrb.html>.
18. Kolektiva.si, *Kolektiva B2B*. Najdeno 29. marca 2012 na spletnem naslovu <http://kolektiva.us2.list-manage.com/subscribe?u=077092d210be482ec4bec8123&id=b5b2def90f>.
19. *Kolektiva nagradna igra*. Najdeno 29. marca 2012 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/kolektiva/?src=main>.
20. Lipičnik, B. (1994). *Ekonomika in organizacija podjetja*. (2. knjiga). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
21. Lipovec, F. (1983). *Analiza in planiranje poslovanja*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
22. Mansfield, E. (1993). *Managerial economics*. New York. London: W.W. Norton&Co. Inc..
23. Melavc, D., & Turk, I. (1994). *Uvod v računovodstvo*. Ljubljana: Moderna organizacija.

24. Močnik, D. (2004). *Ekonomika medijev*. Maribor: Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko.
25. Mramor, D. (1993). *Uvod v poslovne finance*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
26. Olve, N., Roy, J., & Wetter, M. (1999). *Performance drivers: A practical guide to using the balanced scorecard*. Chichester England and New York: J. Wiley.
27. *Opis raziskave*. Model zbiranja podatkov. Najdeno 6. aprila 2011 na spletnem naslovu <http://www.nrb.info/opis/>.
28. Picard, R. G. (2002). *The Economics and Financing of Media Companies*. New York: Fordham University Press.
29. Potočnik, V. (1996). *Komercialno poslovanje z osnovami trženja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
30. *Preglednica revidiranih prodanih naklad*. Najdeno 6. aprila 2011 na spletnem naslovu [http://www.soz.si/projekti\\_soz/preglednica\\_revidiranih\\_prodanih\\_naklad/](http://www.soz.si/projekti_soz/preglednica_revidiranih_prodanih_naklad/).
31. Pučko, D. (2001). *Analiza poslovanja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
32. Pučko, D. (2006). *Analiza poslovanja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
33. Pučko, D., & Rozman, R. (2000). *Ekonomika in organizacija podjetja*. 1. knjiga : Ekonomika podjetja. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
34. Rebernik, M. (1997). *Ekonomika podjetja* (tretja dopolnjena izdaja). Ljubljana: Gospodarski vestnik.
35. Rejc, A., & Lahovnik, M. (1998). *Priročnik za ekonomiko podjetja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
36. *Revidiranje prodanih naklad*. Najdeno 6. aprila 2011 na spletnem naslovu [http://www.soz.si/projekti\\_soz/rpn\\_revidiranje\\_prodanih\\_naklad/](http://www.soz.si/projekti_soz/rpn_revidiranje_prodanih_naklad/).
37. Slovenski računovodski standardi 2006. (2006). *Uradni list RS*, št. 118/2005.
38. Smith, P. (2012, 12. marec). *#FTMedia12: Financial Times CEO says content sales will pass advertising revenue*. Najdeno 29. marca. 2012 na spletnem naslovu <http://www.themediabriefing.com/article/2012-03-07/Financial-Times-content-sales-to-pass-advertising-revenue>, London: BriefingMedia Ltd.
39. Statistični urad republike Slovenije. (b.l.). *Kazalniki. Indeks inflacije*. Najdeno 15. aprila 2010 na spletnem naslovu <http://www.stat.si/indikatorji.asp?id=1>.
40. Tekavčič, M. (1998). *Mera in kazalci uspešnosti gospodarjenja v delih Filipa Lipovca in drugih slovenskih avtorjev*. Ljubljana: Slovenska ekonomska revija.
41. Tekavčič, M., & Megušar, A. (2002). *Analiziranje uspešnosti poslovanja s pomočjo sistema med seboj povezanih kazalnikov (Uporaba konkretnih podatkov podjetja s simulacijo sprememb)*. 8. strokovno posvetovanje o sodobnih vidikih analize poslovanja in organizacije. Portorož: ZES.
42. Turk, I. (1996). *Uvod v ekonomiko gospodarske družbe*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
43. Ur.l. RS, št.110/2006-UPB1, 87/2011. Najdeno 10. marca 2011 na spletnem naslovu <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2006110&stevilka=4666>.
44. *Valutni podatki*. Podatki za leto 2008, 2009 in 2010. Najdeno 6. aprila 2011 na spletnem naslovu <http://www.nrb.info/podatki/>.
45. Žnidaršič-Kranjc, A. (1995). *Ekonomika podjetja*. Postojna: Dej.





## PRILOGE





## KAZALO PRILOG

PRILOGA 1: NOMINALNI IN REALNI PODATKI IZ BILANC STANJA PODJETJA ČASNIK FINANCE D.O.O. NA DAN 31.12. 2007, 2008, 2009 IN 2010 (V EUR).....	1
PRILOGA 2: NOMINALNI IN REALNI PODATKI IZ IZKAZOV POSLOVNEGA IZIDA PODJETJA ČASNIK FINANCE D.O.O. NA DAN 31.12. 2008, 2009 IN 2010 S PRIPADAJOČIMI STALNIMI CENAMI (V EUR) .....	3
PRILOGA 3: KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV PODJETJA ČASNIK FINANCE NA DAN 31.12.2007, 2008, 2009 IN 2010 V TEKOČIH IN STALNIH CENAH (V EUR) .....	4
PRILOGA 4: KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV PODJETJA ČASNIK FINANCE V LETIH 2007, 2008, 2009 IN 2010 V TEKOČIH IN STALNIH CENAH (V EUR).....	4
PRILOGA 5: FINANČNI PODATKI V TEKOČIH IN STALNIH CENAH ZA CELOTNO ČASOPISNO DEJAVNOST - SKD 2008: J 58.130 IZDAJANJE ČASOPISOV, V EUR.....	5
PRILOGA 6: DUPONTOV SISTEM MEDSEBOJNO POVEZANIH KAZALNIKOV ZA PODJETJE ČASNIK FINANCE ZA LETO 2008, 2009 IN 2010.....	6



# PRILOGE

*PRILOGA 1: Nominalni in realni podatki iz bilanc stanja podjetja Časnik Finance d.o.o. na dan 31.12. 2007, 2008, 2009 in 2010 (v EUR)*

POSTAVKA	Leto 2007		Leto 2008		Leto 2009		2010
	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Stalne cene
<i>SREDSTVA</i>	<i>4.316.971</i>	<i>4.571.672</i>	<i>5.784.223</i>	<i>5.998.239</i>	<i>5.194.199</i>	<i>5.292.889</i>	<i>5.325.838</i>
<b>A. DOLGOROČNA SREDSTVA</b>	<b>483.982</b>	<b>512.537</b>	<b>309.347</b>	<b>320.793</b>	<b>155.803</b>	<b>158.763</b>	<b>129.966</b>
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA	135.717	143.724	80.425	83.401	26.843	27.353	9.900
II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	191.120	202.396	147.107	152.550	65.413	66.656	70.728
III. DOLGOROČNA POSOJILA DRUGIM	9.546	10.109	3.157	3.274	0	0	0
IV. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK	147.599	156.307	78.658	81.568	63.547	64.754	49.339
<b>B. KRATKOROČNA SREDSTVA</b>	<b>3.803.623</b>	<b>4.028.037</b>	<b>5.448.375</b>	<b>5.649.965</b>	<b>5.038.397</b>	<b>5.134.127</b>	<b>5.195.868</b>
I. ZALOGE	25.394	26.892	26.254	27.225	33.588	34.226	29.693
II. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	-	-	4.533	4.701	3.528.069	3.595.102	3.752.382
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	-	-	0	0	2.538	2.586	3.550
III. KRATKOROČNA POSOJILA	1.378.595	1.459.932	4.036.287	4.185.630	3.525.531	3.592.516	3.748.832
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	1.082.829	1.146.716	1.117.461	1.158.807	1.070.242	1.090.577	1.264.505
<i>Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev</i>	<i>988.883</i>	<i>1.047.227</i>	<i>983.535</i>	<i>1.019.926</i>	<i>1.008.029</i>	<i>1.027.182</i>	<i>1.203.170</i>
<i>Kratkoročne poslovne terjatve do drugih</i>	<i>93.946</i>	<i>99.489</i>	<i>133.926</i>	<i>138.881</i>	<i>62.213</i>	<i>63.395</i>	<i>61.336</i>
Terjatve za davek od dohodka	-	-	0	0	159.666	162.700	36.768
V. DENAR IN DENARNI USTREZNIKI	1.316.805	1.394.496	263.840	273.602	203.166	207.026	72.896
<b>C. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE</b>	<b>29.366</b>	<b>31.099</b>	<b>26.501</b>	<b>27.482</b>	<b>43.665</b>	<b>44.495</b>	<b>39.629</b>
<i>OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV</i>	<i>4.316.971</i>	<i>4.571.672</i>	<i>5.784.223</i>	<i>5.998.239</i>	<i>5.194.199</i>	<i>5.292.889</i>	<i>5.325.838</i>
<b>A. KAPITAL</b>	<b>1.735.360</b>	<b>1.837.746</b>	<b>2.892.264</b>	<b>2.999.278</b>	<b>3.143.478</b>	<b>3.203.204</b>	<b>3.279.300</b>
I. VPOKLICNI KAPITAL	2.795.860	2.960.816	2.795.860	2.899.307	2.795.860	2.848.981	2.795.860
Osnovni kapital	2.795.860	2.960.816	2.795.860	2.899.307	2.795.860	2.848.981	2.795.860
II. KAPITALSKE REZERVE	234.944	248.806	234.944	243.637	234.944	239.408	234.943
III. REZERVE IZ DOBIČKA	-	-	0	0	5.634	5.741	12.425

Se nadaljuje.

POSTAVKA	Leto 2007		Leto 2008		Leto 2009		2010
	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Stalne cene
IV. PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID	(1.295.444)	(1.371.875)	(138.540)	(143.666)	0	0	107.040
V. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	-	-	0	0	107.039	109.073	129.032
<b>B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR</b>	<b>246.148</b>	<b>260.671</b>	<b>221.074</b>	<b>229.254</b>	<b>105.732</b>	<b>107.741</b>	<b>134.791</b>
I. REZERVACIJE ZA ODPRAVNINE IN JUBILEJNE NAGRADE	246.148	260.671	221.074	229.254	105.732	107.741	134.791
<b>C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI</b>	<b>1.224.547</b>	<b>1.296.795</b>	<b>1.260.929</b>	<b>1.307.583</b>	<b>795.495</b>	<b>810.609</b>	<b>830.120</b>
I. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	-	-	17.374	18.017	0	0	0
II. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	1.224.547	1.296.795	961.274	996.841	795.495	810.609	830.120
III. OBVEZNOSTI ZA DAVEK OD DOHODKA	-	-	282.281	292.725	0	0	0
<b>D. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE</b>	<b>1.110.917</b>	<b>1.176.461</b>	<b>1.409.956</b>	<b>1.462.124</b>	<b>1.149.495</b>	<b>1.171.335</b>	<b>1.081.627</b>

Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2007-2010.

*PRILOGA 2: Nominalni in realni podatki iz izkazov poslovnega izida podjetja Časnik Finance d.o.o. na dan 31.12. 2008, 2009 in 2010 s pripadajočimi stalnimi cenami (v EUR)*

POSTAVKA	Leto 2008		Leto 2009		2010
	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Stalne cene
<b>+ ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE</b>	<b>13.061.588</b>	<b>13.414.251</b>	<b>10.701.136</b>	<b>10.893.756</b>	<b>10.571.979</b>
+ SPREMEMBE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	1.240	1.273	9.045	9.208	0
+ DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	63.912	65.638	150.137	152.839	34.432
<b>= KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA</b>	<b>13.126.740</b>	<b>13.481.162</b>	<b>10.860.318</b>	<b>11.055.804</b>	<b>10.606.411</b>
<b>- STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV</b>	<b>6.682.225</b>	<b>6.862.645</b>	<b>5.926.543</b>	<b>6.033.221</b>	<b>5.776.762</b>
a.) nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	115.121	118.229	106.942	108.867	127.135
b.) stroški storitev	6.567.104	6.744.416	5.819.601	5.924.354	5.649.626
<b>- STROŠKI DELA</b>	<b>4.894.491</b>	<b>5.026.642</b>	<b>4.371.871</b>	<b>4.450.565</b>	<b>4.485.872</b>
a.) stroški plač	3.590.998	3.687.955	3.275.351	3.334.307	3.315.567
b.) stroški socialnih zavarovanj	696.435	715.239	634.611	646.034	640.873
c.) drugi stroški dela	607.058	623.449	461.909	470.223	529.432
<b>- ODPISI VREDNOSTI</b>	<b>182.343</b>	<b>187.266</b>	<b>231.410</b>	<b>235.575</b>	<b>135.977</b>
a.) amortizacija	171.011	175.628	150.794	153.508	68.118
b.) prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	1.982	2.036	324	330	0
c.) prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	9.350	9.602	80.292	81.737	67.859
<b>- DRUGI POSLOVNI ODHODKI</b>	<b>46.977</b>	<b>48.245</b>	<b>123.521</b>	<b>125.744</b>	<b>72.109</b>
<b>= POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA</b>	<b>1.320.704</b>	<b>1.356.363</b>	<b>206.973</b>	<b>210.699</b>	<b>135.691</b>
<b>+ FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV</b>	<b>280</b>	<b>288</b>	<b>18</b>	<b>18</b>	<b>116</b>
a.) finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini	0	0	0	0	57
b.) finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	280	288	18	18	59
<b>+ FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL</b>	<b>161.805</b>	<b>166.174</b>	<b>120.722</b>	<b>122.895</b>	<b>39.977</b>
a.) finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini	161.805	166.174	120.722	122.895	39.977
<b>+ FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV</b>	<b>21.822</b>	<b>22.411</b>	<b>19.766</b>	<b>20.122</b>	<b>14.670</b>
b.) finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	21.822	22.411	19.766	20.122	14.670
<b>- FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1.333</b>
<b>- FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI</b>	<b>76</b>	<b>78</b>	<b>77</b>	<b>78</b>	<b>412</b>
a.) finančni odhodki iz drugih finančni obveznosti	76	78	77	78	412
<b>- FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI</b>	<b>7.925</b>	<b>8.139</b>	<b>678</b>	<b>690</b>	<b>4.336</b>
a.) finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	7.925	8.139	678	690	4.336
<b>= ČISTI POSLOVNI IZID IZ REDNEGA POSLOVANJA</b>	<b>1.496.610</b>	<b>1.537.018</b>	<b>346.724</b>	<b>352.965</b>	<b>184.373</b>
<b>+ DRUGI PRIHODKI</b>	<b>13.232</b>	<b>13.589</b>	<b>14.773</b>	<b>15.039</b>	<b>15.343</b>
<b>- DRUGI ODHODKI</b>	<b>1.717</b>	<b>1.763</b>	<b>7.841</b>	<b>7.982</b>	<b>3.280</b>
<b>= CELOTNI POSLOVNI IZID</b>	<b>1.508.125</b>	<b>1.548.844</b>	<b>353.656</b>	<b>360.022</b>	<b>196.436</b>
<b>- DAVEK IZ DOBIČKA</b>	<b>282.281</b>	<b>289.903</b>	<b>87.331</b>	<b>88.903</b>	<b>46.405</b>
<b>- ODLOŽENI DAVKI</b>	<b>68.940</b>	<b>70.801</b>	<b>15.112</b>	<b>15.384</b>	<b>14.208</b>
<b>= ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA</b>	<b>1.156.904</b>	<b>1.188.140</b>	<b>251.213</b>	<b>255.735</b>	<b>135.823</b>

Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2007-2010.

*PRILOGA 3: Kratkoročne terjatve do kupcev podjetja Časnik Finance na dan 31.12.2007, 2008, 2009 in 2010 v tekočih in stalnih cenah (v EUR)*

POSTAVKA	Leto 2007		Leto 2008		Leto 2009		2010
	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Stalne cene
Kratkoročne terjatve do kupcev v domovini	1.092.003	1.156.431	1.063.479	1.102.828	1.129.438	1.150.897	1.326.814
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	24.947	26.419	18.184	18.857	16.840	17.160	23.045
Popravek vrednosti terjatev	(128.067)	(135.623)	(983.535)	(1.019.926)	(138.249)	(140.876)	(146.689)
<b>Skupaj</b>	<b>988.883</b>	<b>1.047.227</b>	<b>98.128</b>	<b>101.759</b>	<b>1.008.029</b>	<b>1.027.182</b>	<b>1.203.170</b>

*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2007-2010.*

*PRILOGA 4: Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev podjetja Časnik Finance v letih 2007, 2008, 2009 in 2010 v tekočih in stalnih cenah (v EUR)*

POSTAVKA	Leto 2007		Leto 2008		Leto 2009		2010
	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Tekoče cene	Stalne cene	Stalne cene
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi	565.488	598.852	516.523	535.634	359.607	366.440	405.097
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini	132.332	140.140	66.854	69.328	35.980	36.664	35.417
<b>Skupaj</b>	<b>697.820</b>	<b>738.991</b>	<b>583.377</b>	<b>604.962</b>	<b>395.587</b>	<b>403.103</b>	<b>440.514</b>

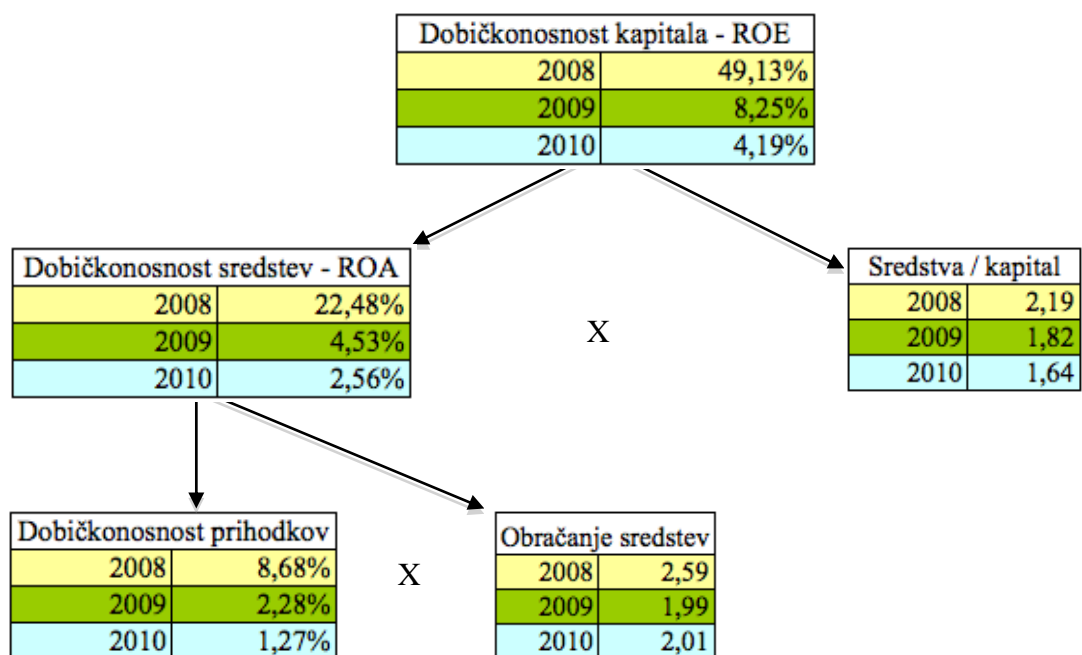
*Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2007-2010.*

*PRILOGA 5: Finančni podatki v tekočih in stalnih cenah za celotno časopisno dejavnost - SKD  
2008: J 58.130 Izdajanje časopisov, v EUR*

Kategorije	2008		2009		2010
	Tekoče cene	Stalne cen	Tekoče cene	Stalne cene	
Sredstva	122.474.564	127.006.123	110.236.027	112.330.512	100.335.959
Dolgoročna sredstva	70.701.537	73.317.494	53.490.276	54.506.591	51.899.718
Opredmetena osnovna sredstva	36.197.938	37.537.262	32.773.380	33.396.074	30.837.937
Kratkoročna sredstva	51.086.893	52.977.108	56.040.670	57.105.443	47.632.218
Zaloge	3.073.776	3.187.506	1.917.128	1.953.553	2.114.459
Kratkoročne poslovne terjatve	25.142.653	26.072.931	27.323.613	27.842.762	24.622.597
Obveznosti do virov sredstev	122.474.564	127.006.123	110.236.027	112.330.512	100.335.959
Kapital	59.769.550	61.981.023	47.488.832	48.391.120	39.264.150
Finančne in poslovne obveznosti	51.648.132	53.559.113	52.086.478	53.076.121	50.420.455
Dolgoročne obveznosti	2.391.814	2.480.311	6.252.697	6.371.498	6.116.773
Dolgoročne finančne obveznosti	2.189.736	2.270.756	5.840.821	5.951.797	5.762.721
Dolgoročne poslovne obveznosti	196.074	203.329	169.260	172.476	95.098
Kratkoročne obveznosti	49.256.318	51.078.802	45.833.781	46.704.623	44.303.682
Kratkoročne finančne obveznosti	23.897.460	24.781.666	23.901.422	24.355.549	23.264.582
Kratkoročne poslovne obveznosti	25.358.858	26.297.136	21.932.359	22.349.074	21.039.100
Čisti prihodki od prodaje	170.893.901	175.508.036	162.101.940	165.019.775	155.484.929
Poslovni odhodki	173.595.187	178.282.257	168.792.857	171.831.128	162.742.165
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	-2.828	-2.904	-4.588.531	-4.671.125	-4.877.642
Finančni prihodki	5.880.947	6.039.733	1.300.916	1.324.332	1.285.074
Finančni odhodki	2.050.508	2.105.872	15.196.087	15.469.617	3.749.408
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	1.907.357	1.958.856	-16.846.675	-17.149.915	-7.399.971
Število zaposlenih	1.462,92	1.462,92	1.425,06	1.425,06	1.379,63
Dodana vrednost	61.269.438,90	62.923.714	55.594.887,05	56.595.595	54.061.098,03
Marža iz poslovanja	0,04	0,04	0,02	0,02	0,01
Neto dolg	3.412.806	3.504.952	3.111.574	3.167.582	8.227.239
EBITDA	6.169.625	6.336.205	2.738.676	2.787.972	1.197.581
Celotni prihodki	180.238.243	185.104.676	166.206.281	169.197.994	159.530.715

*Vir: Gvin.com, Finančni podatki za časopisno dejavnost – SKD 2008: J 58.130, 2011.*

PRILOGA 6: Dupontov sistem medsebojno povezanih kazalnikov za podjetje Časnik Finance za leto 2008, 2009 in 2010



Vir: Časnik Finance d.o.o., Letno poročilo za poslovno leto 2008-2010.